บทที่ 2
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาผลการวิจัยปฏิบัติการ พัฒนากิจกรรมการเรียนรู้รูปแบบ CIPPA MODEL พัฒนาทักษะการอ่านภาษาอังกฤษ เพื่อความเข้าใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนโกสุมวิทยาสรรค์ ผู้ศึกษาได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และได้นำเสนอตามหัวข้อดังต่อไปนี้

1. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553
2. แผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับปรับปรุง (พ.ศ. 2552-2559) ฉบับสรุป
3. การปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่ 2 (พ.ศ. 2552-2561)
4. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
5. แนวคิดเกี่ยวกับหลักสูตรภาษาต่างประเทศ
6. แนวคิดเกี่ยวกับการอ่าน
7. แนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้รูปแบบ CIPPA MODEL
8. การวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research)
9. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจ
10. บริบทของโรงเรียนโกสุมวิทยาสรรค์
11. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
    - 11.1 งานวิจัยในประเทศ
    - 11.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปา
12. กรอบแนวคิดของงานวิจัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา เล่มที่ 127 ตอนที่ 45 ก ประกาศใช้วันที่ 22 กรกฎาคม 2553 เหตุผลการประกาศใช้เพราะว่าการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานประกอบด้วยการศึกษาระดับประถมศึกษาและระดับมัธยมศึกษา ซึ่งมีการบริหารและการจัดการศึกษาของทั้งสองระดับรวมอยู่ในความรับผิดชอบของแต่ละเขตพื้นที่การศึกษา ทำให้การบริหารและการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเกิดความไม่คล่องตัว และเกิดปัญหาการพัฒนาการศึกษา สมควรแยกเขตพื้นที่การศึกษาออกเป็นเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาและเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เพื่อให้การบริหารและการจัดการศึกษามี

ประสิทธิภาพ อันจะเป็นการพัฒนาการศึกษาแก่นักเรียนในช่วงชั้นประถมศึกษาและมัธยมศึกษาให้สัมฤทธิผลและมีคุณภาพยิ่งขึ้น พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 มีหมวดและมาตราที่เกี่ยวข้อง ซึ่งนำมาใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย

มาตรา 4 "การศึกษา" หมายความว่า กระบวนการเรียนรู้เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคม โดยการถ่ายทอดความรู้ การฝึก การอบรม การสืบสานทางวัฒนธรรม การสร้างสรรค์จรรโลงความก้าวหน้าทางวิชาการ การสร้างองค์ความรู้อันเกิดจากการจัดสภาพแวดล้อม สังคมการเรียนรู้และปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเรียนรู้ต่อเนื่องตลอดชีวิต

หมวด 1 บททั่วไป ความมุ่งหมายและหลักการ มาตร 6 การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรมมีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

มาตรา 8 การจัดการศึกษาให้ยึดหลัก (2) ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา และ (3) การพัฒนาสาระและกระบวนการเรียนรู้ให้เป็นปอย่างต่อเนื่อง

หมวด 4 แนวทางจัดการศึกษา มาตรา 22 การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ ถือว่าผู้เรียนสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ มาตรา 23 การจัดการศึกษาทั้งในระบบ นอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย ต้องเน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้และบูรณาการตามความเหมาะสมของแต่ละระดับการศึกษา (4) ความรู้และทักษะด้านคณิตศาสตร์ และด้านภาษา เน้นการใช้ภาษาไทยอย่างถูกต้อง มาตรา 24 การจัดกระบวนการเรียนรู้ ให้สถานศึกษาและหน่วยงานดำเนินการ (1) จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล (2) ฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา (3) จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่านและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง (4) จัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่าง ๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกและอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อการเรียนการสอนและแหล่งวิทยาการประเภทต่าง ๆ (5) ส่งเสริมให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียน (6) จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ทุกเวลาทุกสถานที่ มีการประสานความร่วมมือกับบิดามารดา ผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชนทุกฝ่ายเพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ มาตรา 26 ให้สถานศึกษา จัดการประเมินผู้เรียน โดยพิจารณาจากพัฒนาการ

มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
PIBULSONGKRAM RAJABHAT UNIVERSITY

ของผู้เรียน ความประพฤติ การสังเกตพฤติกรรมการเรียน การร่วมกิจกรรมและการทดสอบควบคู่ไปกับกระบวนการเรียนการสอน ตามความเหมาะสมของแต่ละระดับและรูปแบบการศึกษา (2553 : 2 – 46)

จากการศึกษาพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 สรุปได้ว่า สถานศึกษาต้องจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษา จัดเนื้อหาสาระ กิจกรรม ตามความสนใจและความถนัดของผู้เรียน จัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ทุกเวลาทุกสถานที่ จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ มีความสามารถในการสื่อสาร ฝึกปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่านและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง และรู้จักนำความรู้มาประยุกต์ใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา เพื่อปลูกฝังและพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในทุกวิชา มีการประสานความร่วมมือกับบิดามารดา ผู้ปกครอง และประเมินผู้เรียนตามสภาพจริงโดยพิจารณาจากพัฒนา การของผู้เรียน ความประพฤติ การสังเกตพฤติกรรมการเรียน การร่วมกิจกรรมและการทดสอบผู้เรียน ไปกับกระบวนการเรียนการสอนตามความเหมาะสม เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ

แผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับปรับปรุง (พ.ศ. 2552-2559) ฉบับสรุป

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ได้กำหนดนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา ในมาตรา 80 (3) ข้อ 6 ความว่า ให้ส่งเสริมและสนับสนุนความรู้รักสามัคคีและการเรียนรู้ ปลูกจิตสำนึกและเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีของชาติตลอดจนค่านิยมอันดีงามและภูมิปัญญาท้องถิ่น

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 33 บัญญัติให้มีการจัดทำแผนการศึกษาแห่งชาติ ที่บูรณาการการศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรมและกีฬากับการศึกษาทุกระดับ และเพื่อให้สอดคล้องและเป็นไปตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ จึงได้มีการประกาศใช้แผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2552-2559) ซึ่งเป็นแผนยุทธศาสตร์ระยะยาว 15 ปี ประกอบกับสภาวการณ์ต่าง ๆ ที่เปลี่ยนแปลงไปทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง การปกครอง วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม ประชากร วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ซึ่งส่งผลกระทบต่อการศึกษา และจากการติดตามประเมินผลการพัฒนาการศึกษาเกือบหนึ่งทศวรรษที่ผ่านมา (พ.ศ. 2545-2551) พบว่าการดำเนินงานบางเรื่องได้ดำเนินการประสบผลสำเร็จแล้วและมีหลายเรื่องที่ยังเป็นปัญหาต้องเร่งพัฒนาปรับปรุง เพื่อให้สอดคล้องและเป็นไปตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ จึงได้มีการประกาศใช้แผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2545 – 2559) ซึ่งเป็นแผนระยะยาว

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

15 ปี ที่บูรณาการการศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรมและกีฬากับการศึกษาทุกระดับ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาคนอย่างรอบด้านและสมดุล สร้างสังคมคุณธรรม ภูมิปัญญาและการเรียนรู้ และพัฒนาภาพแวดล้อมของสังคม และสาเหตุที่มีการปรับปรุงแผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับปรับปรุง (พ.ศ. 2552-2559) ฉบับสรุป เนื่องจากการปฏิรูปการศึกษาในระยะแรก คือ 9 ปีที่ผ่านมา (พ.ศ. 2545-2551) พบว่า การจัดการศึกษาของสถานศึกษาและคุณภาพของผู้เรียนยังไม่ได้มาตรฐานตามเกณฑ์ประเมินของ สมศ. ในด้านต่าง ๆ ดังนี้ 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในวิชาหลัก (ภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และสังคมศึกษา) มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าร้อยละ 50 2) ผู้สำเร็จการศึกษาอาชีวศึกษาและอุดมศึกษาไม่สอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้ 3)ขาดทักษะความรู้พื้นฐานที่จำเป็น และ 4) สถานศึกษาที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานจำนวน 22,425 แห่ง ได้มาตรฐานร้อยละ 79.7 และร้อยละ 20.3 ที่ต้องได้รับการพัฒนา

จากการศึกษาแผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับปรับปรุง (พ.ศ. 2552-2559) ฉบับสรุป ผู้วิจัยสรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

1. ปรัชญาหลักและกรอบแนวคิด

การจัดทำแผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับปรับปรุง (พ.ศ. 2552-2559) ฉบับสรุปยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ยึดทางสายกลางอยู่บนพื้นฐานของความสมดุลพอดี รู้จักพอประมาณอย่างมีเหตุผล มีความรอบรู้เท่าทันโลก เพื่อมุ่งให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืนและความอยู่ดีมีสุขของคนไทย และมีเงื่อนไขสำคัญสองประการ ได้แก่ 1) มีความรู้ คือ มีความรู้ รอบคอบ และระมัดระวังในการนำความรู้ วิทยาการ เทคโนโลยีต่าง ๆ มาใช้ในการวางแผนและปฏิบัติงาน 2) มีคุณธรรม คือมีความตระหนัก มีความซื่อสัตย์สุจริต มีความอดทน มีความเพียร และใช้สติปัญญาในการดำเนินชีวิต เกิดการบูรณาการแบบองค์รวมที่ยึดคนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนาอย่างมีดุลยภาพ ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง สิ่งแวดล้อม เป็นแผนที่บูรณาการศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม และกีฬากับการศึกษาทุกระดับ รวมทั้งเชื่อมโยงการพัฒนาการศึกษากับการพัฒนาด้านต่าง ๆ ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง การปกครอง วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี เป็นต้น โดยคำนึงถึงการพัฒนาอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

2. เจตนารมณ์ของแผน

แผนการศึกษาแห่งชาติมีเจตนารมณ์เพื่อมุ่งพัฒนาชีวิตคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข และพัฒนาสังคมไทยให้เป็นสังคมที่มีความเข้มแข็งและมีดุลยภาพใน 3 ด้าน คือ เป็นสังคมคุณภาพ สังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้ และสังคม

สมานฉันท์และเอื้ออาทรต่อกัน โดยมุ่งพัฒนาคนไทยให้เป็นคนดี เก่ง และมีความสุข

3. วัตถุประสงค์ของแผน

เพื่อให้บรรลุตามปรัชญาหลักและเจตนารมณ์ของแผนการศึกษาแห่งชาติ จึงมุ่งพัฒนาคนและสังคมไทยโดยรวมไว้ 3 ประการ คือ 1) พัฒนาคนอย่างรอบด้านและสมดุลเพื่อเป็นฐานหลักของการพัฒนา โดยมีเป้าหมายให้คนไทยเป็นคนดี เก่ง มีความสุข มีความรู้เชิงวิชาการและสมรรถนะทางวิชาชีพ ใฝ่เรียนรู้ แสวงหาความรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต ดำรงชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มีสุขภาพทั้งกายและใจที่สมบูรณ์ มีความภูมิใจในความเป็นไทย สามารถประกอบอาชีพและอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข 2) สร้างสังคมไทยให้เป็นสังคมคุณธรรม ภูมิปัญญาและการเรียนรู้ โดยมุ่งพัฒนาคนไทย สังคมไทยเป็นสังคมแห่งคุณธรรม ภูมิปัญญาและการเรียนรู้ มีการสร้างองค์ความรู้ นวัตกรรมและเทคโนโลยี ทรัพย์สินทางปัญญาเพื่อการเรียนรู้ นำไปสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ที่ยั่งยืน มีสุขภาวะ ประชาชนอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขและเอื้ออาทร 3) พัฒนาสภาพแวดล้อมของสังคมเพื่อเป็นฐานในการพัฒนาคน และสร้างสังคมคุณธรรม ภูมิปัญญา และการเรียนรู้ โดยมีเป้าหมายรวมสังคมไทยมีสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการพัฒนาคนอย่างมีคุณภาพและยั่งยืน มีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้เพื่อการศึกษาและเรียนรู้ มีการบริหารจัดการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ มีการกระจายอำนาจสู่สถานศึกษา เขตพื้นที่การศึกษาและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีการระดมทรัพยากรและความร่วมมือจากทุกภาคส่วน รวมทั้งความร่วมมือในภูมิภาคและนานาชาติมากขึ้น อันจะนำไปสู่ความสามารถในการแข่งขันของประเทศและการอยู่ร่วมกันกับพลโลกอย่างสันติสุข มีการพึ่งพาอาศัยและเกื้อกูลกัน (กระทรวงศึกษาธิการ. 2553 : 1-21)

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร
NAKHON PATHOM RAJABHAT UNIVERSITY

การปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552 – 2561)

จากคำแถลงนโยบายของรัฐบาล ที่แถลงต่อรัฐสภาเมื่อวันที่ 29 ธันวาคม 2551 มุ่งเน้นให้มีการปฏิรูปการศึกษาทั้งระบบ โดยรัฐบาลได้กำหนดสาระสำคัญในการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552 – 2561) ไว้ดังนี้

หลักการและกรอบแนวคิด "เน้นการปฏิรูปการศึกษาและการเรียนรู้ และเสนอกลไกที่จะก่อให้เกิดผลต่อการพัฒนาการศึกษาและการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ" วิสัยทัศน์ "คนไทยได้เรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ" เป้าหมาย " ภายในปี 2561 มีการปฏิรูปการศึกษาและการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ" โดยเน้นประเด็นหลักสามประการ คือ 1) คุณภาพและมาตรฐานการศึกษาและเรียนรู้ของคนไทย โอกาสทางการศึกษาและเรียนรู้ เพื่อพัฒนาผู้เรียน สถานศึกษาแหล่งเรียนรู้ สภาพแวดล้อม หลักสูตรและเนื้อหา พัฒนาวิชาชีพครูให้เป็นวิชาชีพที่มีคุณค่า สามารถดึงดูดคนเก่ง

ดีและมีใจรักมาเป็นครูคณาจารย์ได้อย่างยั่งยืน ภายใต้ระบบบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ 2) เพิ่มโอกาสการศึกษาและเรียนรู้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ เพื่อให้ประชาชนทุกคน ทุกเพศ ทุกวัยมีโอกาสเข้าถึงการศึกษาและเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต 3) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนของสังคม ในการบริหารและจัดการศึกษา โดยเพิ่มบทบาทของผู้ที่อยู่ภายนอกระบบการศึกษาด้วย กรอบแนวทางการปฏิรูปการศึกษา มีการปฏิรูปการศึกษาและเรียนรู้อย่างเป็นระบบ โดย

1. พัฒนาคุณภาพคนไทยยุคใหม่ ที่มีนิสัยใฝ่เรียนรู้ สามารถเรียนรู้ด้วยตนเองและแสวงหาความรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

2. พัฒนาคุณภาพครูยุคใหม่ ที่เป็นผู้เอื้ออำนวยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ เป็นวิชาชีพที่มีคุณค่า สามารถดึงดูดคนเก่ง คนดี มีใจรักในวิชาชีพครูมาเป็นครู

3. พัฒนาคุณภาพสถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้ยุคใหม่ เพื่อพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาทุกระดับ/ประเภทให้สามารถเป็นแหล่งเรียนรู้ที่มีคุณภาพและพัฒนาแหล่งเรียนรู้อื่น ๆ สำหรับการศึกษาและเรียนรู้ทั้งในระบบโรงเรียน นอกระบบโรงเรียนและการศึกษาตามอัธยาศัย

4. พัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการใหม่ ที่มุ่งเน้นการกระจายอำนาจสู่สถานศึกษา เขตพื้นที่การศึกษา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ชุมชน ภาคเอกชนและทุกภาคส่วนมีระบบการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล

จากการวิเคราะห์ตามกรอบแนวทางการปฏิรูปการศึกษา จะส่งผลให้คนไทยยุคใหม่ เป็นบุคคล ดังนี้

1. สามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง รักการอ่าน และมีนิสัยใฝ่เรียนรู้ตลอดชีวิต

2. มีความสามารถในการสื่อสาร สามารถคิด วิเคราะห์ แก้ปัญหา คิดริเริ่มสร้างสรรค์

3. มีจิตสาธารณะ มีระเบียบวินัย เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม สามารถทำงานเป็นกลุ่ม

4. มีศีลธรรม คุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม จิตสำนึกและความภูมิใจในความเป็นไทย และสามารถก้าวทันโลก

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครสวรรค์
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

กรมวิชาการ (2544 : 3-24) ได้กล่าวถึงรายละเอียดของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ไว้ดังนี้

1. วิสัยทัศน์

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคนซึ่งเป็นกำลังของชาติให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความ

เป็นพลเมืองไทยและเป็นพลโลก ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้และทักษะพื้นฐาน รวมทั้ง เจตคติ ที่จำเป็นต่อการศึกษาต่อ การประกอบอาชีพและการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่า ทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ

2. หลักการ

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีหลักการที่สำคัญ ดังนี้

2.1 เป็นหลักสูตรการศึกษาเพื่อความเป็นเอกภาพของชาติ มีจุดหมายและมาตรฐานการเรียนรู้ เป็นเป้าหมายสำหรับพัฒนาเด็กและเยาวชนให้มีความรู้ ทักษะ เจตคติ และคุณธรรมบนพื้นฐานของความเป็นไทยควบคู่กับความเป็นสากล

2.2 เป็นหลักสูตรการศึกษาเพื่อปวงชน ที่ประชาชนทุกคนมีโอกาสได้รับการศึกษาอย่างเสมอภาค และมีคุณภาพ

2.3 เป็นหลักสูตรการศึกษาที่สนองการกระจายอำนาจ ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น

2.4 เป็นหลักสูตรการศึกษาที่มีโครงสร้างยืดหยุ่นทั้งด้านสาระการเรียนรู้ เวลาและการจัด การเรียนรู้

2.5 เป็นหลักสูตรการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

2.6 เป็นหลักสูตรการศึกษาสำหรับการศึกษาในระบบ นอกระบบ และตามอัธยาศัย ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย สามารถเทียบโอนผลการเรียนรู้ และประสบการณ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

3. จุดหมาย

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข มีศักยภาพในการศึกษาต่อ และประกอบอาชีพ จึงกำหนดเป็นจุดหมายเพื่อให้เกิดกับผู้เรียน เมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้

3.1. มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ เห็นคุณค่าของตนเอง มีวินัย และปฏิบัติตนตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

3.2 มีความรู้ ความสามารถในการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหาการใช้เทคโนโลยี และมีทักษะชีวิต

3.3 มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี มีสุขนิสัย และรักการออกกำลังกาย

3.4 มีความรักชาติ มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ยึดมั่นในวิถีชีวิตและการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

3.5 มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย การอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม มีจิตสาธารณะที่มุ่งทำประโยชน์และสร้างสิ่งที่ดีงามในสังคม และอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข

4. โครงสร้าง

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้กำหนดโครงสร้างเป็น 3 ระดับ ดังนี้

4.1 ระดับประถมศึกษา (ประถมศึกษาปีที่ 1 - ประถมศึกษาปีที่ 6)

4.2 ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (มัธยมศึกษาปีที่ 1 – มัธยมศึกษาปีที่ 3)

4.3 ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (มัธยมศึกษาปีที่ 4 – มัธยมศึกษาปีที่ 6)

5. สาระการเรียนรู้

การพัฒนาผู้เรียนให้เกิดความสมดุล ต้องคำนึงถึงหลักพัฒนาการทางสมองและพหุปัญญา หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 จึงกำหนดให้ผู้เรียนเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ดังนี้ ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สุขศึกษาและพลศึกษา ศิลปะ การงานอาชีพและเทคโนโลยี ภาษาต่างประเทศ

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

6. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มุ่งให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะสำคัญ 5 ประการ คือ ความสามารถในการสื่อสาร ความสามารถในการคิด ความสามารถในการแก้ปัญหา ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี

7. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข ในฐานะเป็นพลเมืองไทยและพลโลก นอกจากนี้ สถานศึกษายังสามารถกำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์เพิ่มเติมให้สอดคล้องตามบริบทและจุดเน้นของตนเอง คุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย 8 ประการ คือ รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียงมุ่งมั่นในการทำงาน รักความเป็นไทย มีจิตสาธารณะ

แนวคิดเกี่ยวกับหลักสูตรภาษาต่างประเทศ

ในการศึกษาผลการวิจัยเชิงปฏิบัติการโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้รูปแบบ CIPPA MODEL เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนโกสุมวิทยาสรรค์ ผู้วิจัยได้ศึกษาหลักสูตรสถานศึกษาและหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) เพื่อใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. วิสัยทัศน์และคุณภาพผู้เรียน

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) โรงเรียนโกสุมวิทยาสรรค์ ได้กำหนดวิสัยทัศน์และคุณภาพของผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (มัธยมศึกษาปีที่ 4 - 6) ไว้ดังต่อไปนี้ (โรงเรียนโกสุมวิทยาสรรค์. 2549 : 5)

1.1 วิสัยทัศน์

การจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ ในหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนโกสุมวิทยาสรรค์ มีความคาดหวังว่า เมื่อผู้เรียนเรียนภาษาอังกฤษ สามารถใช้ภาษาอังกฤษอย่างต่อเนื่องจากประถมศึกษา เข้าสู่มัธยมศึกษา ผู้เรียนจะมีเจตคติที่ดีต่อภาษาต่างประเทศ สามารถใช้ภาษาต่างประเทศ สื่อสารในสถานการณ์ต่าง ๆ แสวงหาความรู้ประกอบอาชีพและศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น รวมทั้งมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องราวและวัฒนธรรมอันหลากหลายของประชาคมโลกและสามารถถ่ายทอดความคิดและวัฒนธรรมไทยไปยังสังคมโลกได้อย่างสร้างสรรค์

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

1.2 คุณภาพของผู้เรียน

สำหรับหลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ สาระการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ ได้มุ่งเสริมสร้างพื้นฐานความเป็นมนุษย์และสร้างศักยภาพในการคิดและการทำงานอย่างสร้างสรรค์เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ซึ่งสอดคล้องกับคุณภาพตามความคาดหวังของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานและมาตรฐานของผู้เรียน โดยหลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ สาระการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ ได้กำหนดองค์ความรู้ กระบวนการ คุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่ผู้เรียนพึงมีเมื่อจบการศึกษาในแต่ละช่วงชั้น โดยในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (มัธยมศึกษาปีที่ 6) ได้กำหนดกรอบไว้ดังนี้

1.2.1 เข้าใจและใช้ภาษาต่างประเทศในการแลกเปลี่ยนข้อมูล ข่าวสาร สร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล แสดงความรู้สึกนึกคิด แสดงความคิดรวบยอดในเรื่องที่เกี่ยวกับการศึกษา งานอาชีพชุมชนและสังคมโลก ในรูปแบบที่เหมาะสมกับบุคคลและกาลเทศะ

1.2.2 มีทักษะในการใช้ภาษาต่างประเทศในการฟัง-พูด-อ่าน-เขียน ในหัวข้อเรื่องเกี่ยวกับตนเอง ครอบครัว โรงเรียน สิ่งแวดล้อม อาหาร เครื่องดื่ม ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล เวลาว่างและสวัสดิการ การซื้อขาย ลมฟ้าอากาศ การศึกษาและอาชีพ การเดินทางท่องเที่ยว การบริการ สถานที่ ภาษา วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ภายในวงคำศัพท์ประมาณ 3,600 – 3,750 คำ (คำศัพท์ที่มีระดับการใช้แตกต่างกัน)

1.2.3 ใช้ประโยคผสม (Compound Sentence) และประโยคซับซ้อน (Complex Sentence) สื่อความหมายตามบริบทต่าง ๆ ในการสนทนาทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ

1.2.4 อ่าน เขียน ข้อความที่เป็นความเรียงและไม่เป็นความเรียงทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ ที่มีตัวเชื่อมข้อความ (Discourse Markers)

1.2.5 มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับวัฒนธรรมทางภาษาและชีวิตความเป็นอยู่ของเจ้าของภาษา ตามบริบทของข้อความที่พบในแต่ละระดับชั้นและสามารถนำไปใช้ได้เหมาะสมกับกาลเทศะ

1.2.6 มีความรู้ความสามารถในการใช้ภาษาต่างประเทศ สืบค้นข้อมูลความรู้ในสาระการเรียนรู้อื่น ๆ ที่เรียน ตามความสนใจและระดับชั้น จากสื่อที่หลากหลาย

1.2.7 ฝึกการใช้ภาษาต่างประเทศทั้งในและนอกโรงเรียน เพื่อการแสวงหาความรู้เพิ่มเติมอย่างต่อเนื่อง หาความเพลิดเพลินและเป็นพื้นฐานในการศึกษาต่อและประกอบอาชีพ

2. สาระและมาตรฐานการเรียนรู้

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์สาระและมาตรฐานการเรียนรู้ เพื่อนำมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สาระที่ 1 ภาษาเพื่อการสื่อสาร ดังแสดงในตารางที่ 1

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ตารางที่ 1 สาระและมาตรฐานการเรียนรู้ สำหรับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในช่วงชั้นที่ 4

มาตรฐาน	ตัวชี้วัด
มาตรฐาน ต 1.1 เข้าใจกระบวนการฟังและการอ่าน สามารถตีความเรื่องที่ฟังและอ่านจากสื่อประเภทต่าง ๆ และนำความรู้มาใช้อย่างมีวิจารณญาณ	1.1.1 เข้าใจน้ำเสียงความรู้สึกของผู้พูดรวมทั้งคำชี้แจง คำบรรยาย คำแนะนำ สารสนเทศและคู่มือต่าง ๆ 1.1.2 อ่านอกเสียงบทอ่านได้ถูกต้องตามหลักการอ่านออกเสียงและเหมาะสมกับเนื้อหาที่อ่าน 1.1.3 เข้าใจ ตีความและ/หรือแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสื่อที่เป็นความเรียงและไม่ใช่ความเรียงในรูปแบบต่าง ๆ ที่ซับซ้อนขึ้น ถ่ายโอนเป็นข้อความที่ใช้ถ้อยคำของตนเอง 1.1.4 เข้าใจ ตีความวิเคราะห์และแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อมูล ข่าวสาร บทความ สารคดี บันเทิงคดี ที่ซับซ้อนข้นจากสื่อสิ่งพิมพ์หรือสื่ออิเล็กทรอนิกส์
มาตรฐาน ต 1.2 มีทักษะในการสื่อสารทางภาษาและแลกเปลี่ยนข้อมูล ข่าวสาร แสดงความรู้สึกและความคิดเห็น โดยใช้เทคโนโลยีและกิจการที่เหมาะสมเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต	1.2.1 ใช้ภาษาตามารยาททางสังคม เพื่อสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและสามารถดำเนินการสื่อสารอย่างต่อเนื่องและเหมาะสม โดยใช้สื่อเทคโนโลยีที่มีอยู่ในแหล่งการเรียนรู้ ทั้งในและนอกสถานศึกษา 1.2.2 ใช้ภาษาเพื่อแสดงความคิดเห็นแสดงความต้องการของตน เสนอบริการแก่ผู้อื่น เจรจาต่อรองและวางแผนการเรียนรู้โดยใช้สื่อเทคโนโลยีที่มีอยู่ในแหล่งการเรียนรู้ทั้งในและนอกสถานศึกษา 1.2.3 ใช้ภาษาเพื่อขอและให้ข้อมูลอธิบาย บรรยาย เปรียบเทียบ แลกเปลี่ยนความรู้เกี่ยวกับเรื่องราวหรือประเด็นปัญหาต่าง ๆ ตลอดจนเหตุการณ์ปัจจุบันในชุมชนและสังคม สร้างองค์ความรู้โดยใช้ประโยชน์จากสื่อการเรียนรู้ทางภาษาและผลจากการฝึกทักษะต่าง ๆ รวมทั้งวางแผนในการเรียนและอาชีพ

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

มาตรฐาน	ตัวชี้วัด
	1.2.4 ใช้ภาษาเพื่อแสดงความรู้สึกของตนเกี่ยวกับเหตุการณ์ ทั้งในอดีต ปัจจุบันและอนาคต พร้อมทั้งให้เหตุผลโดยใช้ประโยชน์จากสื่อการเรียนทางภาษา และผลจากการฝึกทักษะต่าง ๆ รวมทั้งแสวงหาวิธีการเรียนภาษาต่างประเทศที่เหมาะสมกับตนเอง
มาตรฐาน ต 1.3 เข้าใจกระบวนการพูด การเขียนและสื่อสารข้อมูล ความคิดรวบยอดและความคิดเห็นในเรื่องราวต่าง ๆ ได้อย่างสร้างสรรค์ มีประสิทธิภาพและมีสุนทรียภาพ	1.3.1 นำเสนอข้อมูลเรื่องราว รายงานที่เกี่ยวกับประสบการณ์ รวมทั้งเหตุการณ์หรือเรื่องทั่วไป 1.3.2 นำเสนอความคิดรวบยอดเกี่ยวกับเหตุการณ์ต่าง ๆ กิจกรรม สินค้าหรือบริการในท้องถิ่นของตนด้วยวิธีการที่หลากหลาย 1.3.3 นำเสนอความคิดเห็นที่มีต่อเหตุการณ์ต่าง ๆ กิจกรรรม สินค้า หรือบริการในท้องถิ่นของตนด้วยวิธีการที่หลากหลาย ได้อย่างสร้างสรรค์และมีประสิทธิภาพ 1.3.4 นำเสนอบทกวีหรือบทละครสั้น (Skit) โดยใช้เค้าโครงตามแนวคิดของเจ้าของภาษาหรือแต่งขึ้นเองอย่างอิสระด้วยความเพลิดเพลิน
มาตรฐาน ต 2.1 เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับวัฒนธรรมของเจ้าของภาษาและนำไปใช้อย่างเหมาะสมกับกาลเทศะ	2.1.1 ใช้ภาษาและท่าทางในการสื่อสารได้เหมาะสมกับระดับบุคคล กาลเทศะและวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา 2.1.2 แสดงความคิดเห็นต่อวัฒนธรรม ประเพณี ความเชื่อและความเป็นอยู่ของเจ้าของภาษา
มาตรฐาน ต 2.2 เข้าใจความเหมือนและความแตกต่างระหว่างภาษา และวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา กับภาษาและวัฒนธรรมไทย และนำมาใช้อย่างมีวิจารณญาณ	2.2.1 เข้าในความแตกต่างระหว่างภาษาต่างประเทศกับภาษาไทยในเรื่องคำ วลี สำนวน ประโยคและข้อความที่ซับซ้อนยิ่งขึ้นและนำไปใช้อย่างมีวิจารณญาณ 2.2.2 เข้าใจความเหมือนและความแตกต่างระหว่างวัฒนธรรมของเจ้าของภาษากับของไทยที่มีอิทธิพล

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

สำนักวิทยบริการฯ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม วิทยานิพนธ์ งานวิจัย

มาตรฐาน	ตัวชี้วัด
	ต่อการใช้ภาษาและนำไปใช้อย่างมีวิจารณญาณ 2.2.3 เห็นประโยชน์ของการรู้ภาษาต่างประเทศในการแสวงหาความรู้ การเข้าสู่สังคมและอาชีพ 2.2.4 เห็นคุณค่าและจัดกิจกรรมทางภาษาและวัฒนธรรมตามความสนใจ 2.2.5 ตระหนักในคุณค่าของภาษาและวัฒนธรรมที่เรียนและนำความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษาและวัฒนธรรมมาประยุกต์ในการพัฒนาตนเอง ครอบครัว ชุมชนและสังคม
มาตรฐาน ต 3.1 ใช้ภาษาต่างประเทศในการเชื่อมโยงความรู้กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นและเป็นพื้นฐานการพัฒนาและเปิดโลกทัศน์ของตน	3.1.1 วิเคราะห์และสังเคราะห์เนื้อหาสาระภาษา ต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ๆ 3.1.2 ใช้ภาษาต่างประเทศในการแสวงหาความรู้ที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น เพื่อขยายโลกทัศน์จากแหล่งข้อมูลที่หลากหลายในรูปแบบต่าง ๆ 3.1.3 อภิปรายเกี่ยวกับประสบการณ์ที่ได้รับจากการใช้ภาษาต่างประเทศในการค้นคว้าเนื้อหาสาระที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ๆ เป็นภาษา ต่างประเทศ
มาตรฐาน ต 4.2 สามารถใช้ภาษาต่างประเทศเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้การศึกษาต่อ การประกอบอาชีพ การสร้างความร่วมมือและการอยู่ร่วมกันในสังคม	4.2.1 ใช้ภาษาต่างประเทศเพื่อสื่อสารในการทำงาน สมัครงานและประกอบอาชีพรวมทั้งการขอและให้ข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพในสถานการณ์จำลองและ/หรือสถานการณ์จริง 4.2.2 ใช้ภาษาต่างประเทศในการปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข โดยรู้จักควบคุมตนเอง รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น แสดงความคิดเห็นของตนอย่างเหมาะสมและเจรจาโน้มน้าว ต่อรองอย่างมีเหตุผล 4.2.3 ใช้ภาษาต่างประเทศเฉพาะด้านเพื่อการสื่อสาร การจัดการด้านการเรียน การศึกษาต่อและ/หรือด้านอาชีพ 4.2.4 ใช้ภาษาต่างประเทศเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ ข้อมูลข่าวสารของชุมชน ท้องถิ่นและประเทศชาติ ในการสร้างความร่วมมือเชิงสร้างสรรค์และการแข่งขันในสังคมโลก

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

3. หน่วยการเรียนรู้

ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้รูปแบบ CIPPA MODEL พัฒนาผลสัมฤทธิ์การอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ผู้วิจัยได้ศึกษาวิเคราะห์หลักสูตรแกนกลาง หลักสูตรสถานศึกษาและหลักสูตรภาษาต่างประเทศ แล้วกำหนดหน่วยการเรียนรู้เพื่อเลือกเนื้อหาที่จะนำมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้เนื้อหาที่สอดคล้องกับหลักสูตรและใกล้ตัวนักเรียน เพื่อที่จะทำให้เกิดทักษะและกระบวนการในการเรียนรู้การอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ และในการวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดหน่วยการเรียนรู้ออกเป็น 4 หน่วยการเรียนรู้ประกอบด้วย

หน่วยที่ 1 หน่วยการเรียนรู้ The Thin Line for Beauty and Health

หน่วยที่ 2 หน่วยการเรียนรู้ A Cure for Aging?

หน่วยที่ 3 หน่วยการเรียนรู้ Beijing

หน่วยที่ 4 หน่วยการเรียนรู้ Learning in America

4. การวัดและประเมินผล

ในการจัดการเรียนการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร ผู้สอนเป็นผู้ที่เสาะแสวงหาวิธีสอนและเทคนิคการสอนเพื่อให้เกิดความรู้แบบผสมผสาน โดยคาดหวังว่าผู้เรียนจะต้องมีความรู้และทักษะทางภาษา โดยนำความรู้จากกระบวนการการเรียนรู้ภาษา ตลอดจนกระบวน การต่าง ๆ เข้ากับความรู้ที่เกิดขึ้นภายในตนเองและสามารถใช้ภาษาตามสถานการณ์ต่าง ๆ ได้จริง ซึ่งในการประเมินความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร ควรประเมินความสามารถในการสื่อความหมายจริง ๆ ไม่ควรแยกการใช้ภาษาออกจากสถานการณ์และควรวัดครอบคลุม นั่นคือต้องประเมินทั้งความรู้ ซึ่งหมายถึง เนื้อหาทางภาษา ประกอบด้วย เสียง คำศัพท์ โครงสร้างไวยากรณ์ ประเมินทั้งความสามารถหรือประสิทธิภาพ ซึ่งหมายถึง ทักษะในการนำความรู้ไปใช้ การเลือกใช้ภาษาได้เหมาะสมสอดคล้องกับความคิดและสถานการณ์ และประเมินขอบเขตของการใช้ภาษา นั่นคือ สมรรถภาพในการสื่อสาร ซึ่งหมายถึง ทักษะการปรับตนเองของผู้เรียนในสถานการณ์ (กรมวิชาการ. 2546 : 245 -248)

ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2548 : 18) ได้กล่าวถึงสมรรถภาพในการสื่อสารซึ่งแยกได้เป็น 4 สมรรถภาพย่อย ดังนี้

1. สมรรถภาพทางภาษา (Linguistic Competence) เป็นสิ่งที่บ่งบอกถึงความ สามารถในการใช้เนื้อหาทางภาษา ได้แก่ การเปล่งเสียง การสร้างคำ การใช้คำศัพท์และโครงสร้างประโยค

2. สมรรถภาพทางภาษาศาสตร์สังคมและวัฒนธรรม (Socio-linguistic and Socio-cultural Competence) เป็นความสามารถทางภาษาศาสตร์สังคมและวัฒนธรรม รู้จักปรับภาษาให้เหมาะสมกับบุคคลและกฎเกณฑ์ทางสังคม ตามบทบาทและสถานภาพในสถานการณ์การสื่อสาร

3. สมรรถภาพทางการเรียบเรียงถ้อยคำ (Discourse Competence) เป็นความ สามารถในการเรียบเรียงลำดับความคิด เชื่อมโยงประโยคเป็นข้อความ เชื่อมโยงข้อความเป็นความหลัก ความรองรายละเอียดตามบริบท ไม่ว่าจะเป็นข้อความที่สื่อสารด้วยวาจาหรือลายลักษณ์อักษร

4. สมรรถภาพทางยุทธศาสตร์การสื่อสาร (Strategic Competence) เป็นความ สามารถในการใช้วิธีการทดแทนต่าง ๆ เพื่อดำเนินการสื่อสารให้ต่อเนื่อง เช่น การอธิบายคำศัพท์ด้วยท่าทางหรือด้วยการใช้ประโยคเทียบเคียง

แนวคิดเกี่ยวกับการอ่าน

1. ความหมายของการอ่าน

นักการศึกษาหลายท่านที่เห็นว่าการอ่านเป็นทักษะที่สำคัญในการดำเนินชีวิต ได้ให้ความหมายของการอ่านไว้ ดังนี้

ดูบิน (Dubin. 1982 : 15) ได้ให้ความหมายของการอ่านว่า การอ่าน ไม่ว่าจะเป็นภาษาแม่ ภาษาต่างประเทศหรือภาษาที่สองก็ตาม หมายถึง การสื่อความหมายระหว่างผู้เขียนกับผู้อ่าน และในระหว่างที่อ่านจะมีปฏิสัมพันธ์ที่สำคัญบางอย่างระหว่างภาษากับความคิดเกิดขึ้น กล่าวคือ ผู้เขียนจะลงรหัสความคิดหรือความหมายบางอย่างออกมาในรูปของภาษาแล้วผู้อ่านก็จะถอดรหัสจากตัวภาษานั้นให้กลับออกมาเป็นหน่วยความคิด หรือความหมาย ตามที่ผู้เขียนต้องการจะสื่อจนเป็นที่เข้าใจกันได้อีกทีหนึ่ง

แลพพ์และฟลัด (Lapp and Flood. 1986 : 5 - 6) ได้กล่าวว่า โดยทั่วไปคำนิยามของการอ่านแบ่งออกเป็น 2 ระดับ คือ การแปลรหัสจากตัวอักษรเป็นเสียง และการรับความหมายจากตัวอักษรหรือเรียกว่า การอ่านเพื่อความเข้าใจ แต่ทั้งนี้การอ่านเป็นกระบวนการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เขียนกับผู้อ่าน การที่ผู้อ่านจะเข้าใจสิ่งที่ผู้เขียนต้องการสื่อ ผู้อ่านจะต้องรับรู้แปลความ ตีความ ตั้งสมมติฐานและประเมินสิ่งที่อ่านได้

สมุทร เซ็นเชาวนิช (2542 : 1) ได้ให้ความหมายของการอ่านไว้ ว่าเป็นการสื่อความหมายระหว่างผู้เขียนกับผู้อ่าน ผู้เขียนพูด ผู้อ่านแสดงปฏิกิริยาตอบโต้และอาจจะตอบโต้กับผู้อื่นด้วย ซึ่งในการสื่อความหมายในการอ่านจะต้องมีองค์ประกอบ 3 อย่าง คือ ผู้เขียน ผู้อ่าน และรายงาน (สิ่งที่ได้อ่านมาแล้วหรือปฏิกิริยาโต้ตอบซึ่งอาจจะเกิดขึ้นจากการอ่านนั้น ๆ)

ฉวีวรรณ คูหาภินันทน์ (2542 : 1) ได้กล่าวถึงความหมายของการอ่านว่าเป็นความสามารถของมนุษย์ ที่เข้าใจการสื่อความหมายของสัญลักษณ์ต่าง ๆ เข้าใจในเนื้อเรื่องและแนวคิดจากสิ่งที่อ่านไม่ว่าจะเป็นจดหมาย หนังสือ บทความต่าง ๆ หรือจากภาพยนตร์ โทรทัศน์ วีดิทัศน์ สิ่งที่ปรากฏบนจอคอมพิวเตอร์ สัญลักษณ์ การโบกธงของทหาร ของนักเดินเรือ เครื่องหมายจราจรที่ปรากฏบนท้องถนน รูปภาพ โฆษณาต่าง ๆ ภาพวาด ภาพเขียน แผนภูมิและการแสดงท่าทางต่าง ๆ เป็นต้น

ทวีชัย มงคลเคหา (2542 : 9) ได้สรุปไว้ว่า การอ่านเป็นกระบวนการทางความคิดที่ผู้อ่านพยายามที่จะสื่อความหมายของผู้เขียนผ่านตัวอักษร โดยอาศัยประสบการณ์เดิมเป็นพื้นฐานและในระหว่างการอ่านจะมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างภาษาเกิดขึ้นตลอดเวลา จึงจะทำให้การอ่านนั้นมีประสิทธิภาพอย่างแท้จริง

กิ่งเพชร ป้องแก้ว (2545 : 9) การอ่าน คือ กระบวนการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้อ่านและผู้เขียนโดยอาศัยตัวอักษรเป็นสื่อกลางในการสื่อสาร ซึ่งผู้อ่านและผู้เขียนแลกเปลี่ยนข่าวสารและความคิดกัน โดยผู้อ่านอาศัยการคาดเดาจากภาษาที่อ่าน บูรณาการทักษะหลาย ๆ อย่างเข้าด้วยกัน

วราภรณ์ อรรถธรรมสุนทร (2546 : 18) ได้ให้ความหมายของการอ่านไว้ว่าการอ่านไม่ได้เป็นเพียงการแปลสัญลักษณ์ ภาษาเขียน หรือตัวอักษร โดยถ่ายทอดออกมาเป็นเสียงพูดหรืออ่านออกเสียง แต่ผู้อ่านใช้ความคิดและประสบการณ์เดิม แปลความหมายจากตัวอักษรประสบการณ์เดิม ผู้อ่านจึงเกิดความรู้สึกต่อสิ่งที่อ่านและมีความเข้าใจต่อสิ่งที่อ่านด้วย

OECD (2002 ; อ้างถึงใน ประสงค์ เมธีพินิตกุล. 2550 : 44-45) ให้ความหมายของการอ่านว่า เป็นความรู้และทักษะที่จะเข้าใจเรื่องราวและสาระของสิ่งที่ได้อ่าน ตีความหรือแปลความหมายของข้อความที่ได้อ่าน และคิดวิเคราะห์กลับไปถึงจุดมุ่งหมายของการเขียนได้ว่าต้องการส่งสาระอะไรให้กับผู้อ่าน

จากความหมายของการอ่าน ผู้วิจัยสรุปได้ว่า การอ่าน หมายถึง การใช้สัญลักษณ์ทางภาษา สื่อหรือภาษาเขียนในการสื่อความหมาย โดยการแปลออกมาผ่านกระบวนการทางความคิดที่ใช้ในการสื่อสารระหว่างกัน ทำให้เกิดความเข้าใจ โดยอาจใช้ตัวอักษรหรือสัญลักษณ์อื่น ๆ เป็นสื่อกลางในการสื่อสาร ซึ่งในการแปลความหมายผู้อ่านจะใช้ทักษะต่าง ๆ เพื่อให้ได้มาซึ่งความหมายเพื่อให้ตรงกับสารที่ผู้ส่งสารต้องการสื่อออกมา

2. องค์ประกอบสำคัญของการอ่าน

การอ่านเป็นกระบวนการสำคัญและมีความซับซ้อน การอ่านที่มีประสิทธิภาพนั้นจะต้องมีองค์ประกอบหลายประการ ซึ่งการอ่านที่มีวัตถุประสงค์ต่างกันก็ย่อมจะต้องมีองค์ประกอบที่ไม่เหมือนกัน มีนักการศึกษาได้พยายามที่จะศึกษาถึงองค์ประกอบต่าง ๆ ของการอ่านแต่ก็ยังไม่

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

สามารถบอกถึงองค์ประกอบที่ครอบคลุมสำหรับการอ่านที่ชัดเจนเท่าใดนัก ซึ่งผู้วิจัยขอนำเสนอองค์ประกอบของการอ่าน ที่จะช่วยให้การอ่านเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพของนักการศึกษาที่ได้นำเสนอไว้ ดังนี้

เกรย์และโรบินสัน (Gray and Robinson. 1986 : unpaged ; อ้างถึงใน สุทธิรัตน์ ปัญญาทิพย์. 2542 : 30) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบที่สำคัญของกระบวนการอ่านไว้ ดังนี้

1. การรู้จักคำ ผู้อ่านจะสามารถอ่านหนังสือได้เข้าใจต่อเมื่อมีความรู้เกี่ยวกับความหมายและการออกเสียงของคำ อันเป็นทักษะเบื้องต้นของการอ่านทุกระดับ

2. การเข้าใจ หมายถึง ความสามารถในการเข้าใจความหมายทั้งที่ปรากฏตามอักษรและที่ต้องการอาศัยการตีความ เพื่อให้เกิดความเข้าใจความคิดของผู้เขียน

3. ปฏิกิริยาตอบโต้ หมายถึง ความสามารถในการประเมินความคิดของผู้เขียนซึ่งรวมถึงความสามารถในการวิเคราะห์ วิจารณ์ เห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วย การสรุปและให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านได้

4. การผสมผสานความคิดเก่ากับข้อมูลใหม่ หมายถึง ความสามารถในการรวมความคิดที่ได้รับจากเรื่องที่อ่านกับประสบการณ์เดิมของผู้อ่าน

อำนาจ บุญศิริวิบูลย์ (2542 : 11) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบที่สำคัญในกระบวนการอ่านว่ามีองค์ประกอบอย่างน้อย 3 องค์ประกอบ ดังต่อไปนี้

1. ความคิดเห็นของผู้เขียน
2. ตัวหนังสือของผู้เขียน
3. ความคิดเห็นของผู้อ่าน

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

การอ่านมิใช่กระบวนการแห่งการรับรู้แต่เพียงอย่างเดียว แต่เป็นกระบวนการแห่งการปฏิสัมพันธ์ที่ผู้อ่านจะต้องแสดงพฤติกรรมต่าง ๆ ร่วมไปด้วยขณะที่อ่าน เช่น ติดตาม คล้อยตาม หรือโต้แย้ง ซึ่งในการอ่านก็เหมือนกับกระบวนการถอดรหัสบางอย่างเครื่องหมายหรือตัวอักษรต่าง ๆ แต่ละตัวที่ผู้เขียนเขียนลงบนกระดาษนั่นคือรหัสที่ใช้แทนคำพูดที่ได้ถูกจัดเรียบเรียงไว้อย่างเป็นระบบ ผู้อ่านจะต้องเข้าใจและสามารถถอดรหัสเหล่านั้นได้ในลักษณะวิธีที่คล้าย ๆ กับการถอดรหัสเสียงพูด แทนที่จะใช้หูเป็นสื่อนำเครื่องหมายเหล่านั้นไปสู่สมองแต่กลับใช้ตาทำหน้าที่นั้นแทน

สรุปได้ว่า องค์ประกอบของการอ่านนั้นมีหลากหลาย ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของการอ่าน องค์ประกอบที่สำคัญในการอ่านที่ครอบคลุมก็คือการอ่านเพื่อความเข้าใจไม่ว่าจะเป็นความเข้าใจในระดับคำ ระดับกลุ่มคำ ระดับประโยคและระดับข้อความ นอกจากนั้นปฏิกิริยาตอบโต้และการผสมผสานความคิดเก่ากับข้อมูลใหม่ของผู้อ่านที่จะเชื่อมโยงไปสู่ความคิดเห็น

ของผู้เขียนโดยอาศัยตัวหนังสือก็เป็นองค์ประกอบหนึ่งที่สำคัญเช่นเดียวกัน

3. การอ่านเพื่อความเข้าใจ

3.1 ความหมาย

จากการศึกษาการอ่านเพื่อความเข้าใจได้มีนักวิชาการและนักการศึกษาได้ให้ความหมายของการอ่านเพื่อความเข้าใจพอสังเขปไว้ ดังนี้

ฟาร์ แคร์รี่และโทน (Farr, Carey and Tone. 1986 : 136) กล่าวไว้ว่า การอ่านเพื่อความเข้าใจเป็นกระบวนการที่ผู้อ่านสร้างความหมายขึ้นจากตัวชี้แนะ (Text Clues) โดยอาศัยความรู้เกี่ยวกับตัวภาษา โครงสร้างของงานเขียน สังกัปของเนื้อหาและการสื่อสารกระบวนการดังกล่าวสำคัญต่อการอ้างอิง เพราะผู้อ่านจะใช้ความรู้ดังกล่าวเชื่อมโยงข้อมูลปลีกย่อยของเนื้อหา เพื่อก่อให้เกิดความหมายที่เหมาะสมของคำ และทำให้ข้อมูลที่บ่งบอกเป็นนัยมีความสมบูรณ์ นอกจากนี้ผู้อ่านยังเปิดกลไกของความเข้าใจและสร้างกลยุทธ์ต่าง ๆ ตามจุดประสงค์และลักษณะของการอ่าน

กันนิง (Gunning. 1992 : 188) และ รูบิน (Rubin. 1993 : 194) ให้ความเห็นว่าการอ่านเพื่อความเข้าใจ คือ ความสามารถในการทำความเข้าใจความหมายของคำและภาษาที่เขียน ซึ่งถือว่าเป็นวัตถุประสงค์หลักของการอ่าน ถ้าไม่เกิดความเข้าใจนั่นหมายความว่าไม่เกิดการอ่าน

สมุทร เซ็นเชาวนิช (2542 : 73) ได้ให้ความหมายของการอ่านเพื่อความเข้าใจว่า คือ ความสามารถที่จะอนุมานข้อสนเทศหรือความหมายอันพึงประสงค์จากสิ่งที่อ่านมาแล้วได้อย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุดเท่าที่จะทำได้ ความเข้าใจเป็นเรื่องที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับการศึกษาและประสบการณ์ต่าง ๆ หลาย ๆ ด้านของแต่ละคน และถือเป็นองค์ประกอบที่สำคัญยิ่งอย่างหนึ่งของการอ่าน ถ้าอ่านแล้วไม่เกิดความเข้าใจใด ๆ เลยก็อาจจะกล่าวได้ว่าการอ่านแท้ที่จริงยังไม่เกิดขึ้น

พรเพ็ญ พุ่มสะอาด (2543. 8 – 9) กล่าวถึงการอ่านเพื่อความเข้าใจว่าเป็นการสร้างความหมายของข้อเขียน เชื่อมโยงความสัมพันธ์ของเนื้อเรื่อง สรุปใจความ เหตุการณ์ สรุปความคิดเห็นและเจตคติของผู้เขียนตลอดจนประเมินความคิดที่ได้จากการอ่าน ความเข้าใจในการอ่านเน้นกระบวนการทางความคิดที่จำเป็นต้องอาศัย การฝึกฝนอย่างสม่ำเสมอ

กิ่งเพชร ป้องแก้ว (2545 : 11) กล่าวว่าการอ่านเพื่อความเข้าใจ คือ ความสามารถในการเข้าใจคำวลี ประโยค ในการอ่านบริบทต่าง ๆ เพื่อจับใจความสำคัญบอกรายละเอียดของเรื่อง ลำดับความ ตีความ ขยายความ สรุปความจากเรื่องที่อ่าน หรือสิ่งที่ผู้เขียนต้องการสื่อความหมายได้ โดยผู้อ่านจะใช้ประสบการณ์เดิม การคาดเดาล่วงหน้า และความรู้ทางภาษาศาสตร์มาช่วยทำความเข้าใจความหมายโดยรวม

นฤมล เลียบสวัสดิ์ (2545 : 11) ได้ให้ความหมายของการอ่านเพื่อความเข้าใจว่า เป็นความสามารถด้านสมองในการจับใจความสำคัญ แปลความ ตีความ ขยายความและลำดับเรื่องราวในเรื่องที่อ่านได้ ซึ่งองค์ประกอบที่สำคัญที่จะช่วยให้ผู้อ่านเกิดความเข้าใจได้ดี คือ ความสามารถทางภาษา จุดมุ่งหมายในการอ่าน และประสบการณ์เดิมของผู้อ่าน

จากความหมายดังกล่าว สรุปได้ว่าการอ่านเพื่อความเข้าใจ หมายถึง ความสามารถของผู้อ่านในการตีความ ขยายความ ลำดับเรื่องราว สรุปความตลอดจนสามารถประเมินความคิดที่ได้จากเนื้อเรื่องได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยอาศัยโครงสร้างทางภาษา ลักษณะของภาษา จุดมุ่งหมายและประสบการณ์เดิมของผู้อ่าน

3.2 องค์ประกอบของการอ่านเพื่อความเข้าใจ

วิลเลียมส์ (Williams. 1994 : 3-12) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของความเข้าใจในการอ่านไว้ดังนี้

1. ความรู้ในระบบการเขียน (Knowledge of the Writing System) ผู้อ่านที่มีความสามารถจะต้องมีความรู้ในเรื่องการผสมคำและการสะกดคำ เพราะจะช่วยให้เข้าใจและจดจำคำในภาษาได้

2. ความรู้ในเรื่องภาษา (Knowledge of the Language) ซึ่งได้แก่โครงสร้างของคำ ลักษณะของคำและการเรียบเรียงคำ สิ่งเหล่านี้จะช่วยให้การอ่านเป็นไปอย่างราบรื่นและเกิดความเข้าใจเร็วขึ้น

3. ความสามารถในการตีความหมาย (Ability to Interpret) ผู้อ่านจะต้องมองเห็นความสัมพันธ์และการเชื่อมโยงกันของแต่ละประโยคแล้วตีความหมายที่ผู้เขียนต้องการออกมาให้ได้

4. ความรู้รอบตัวทั่วไป (Knowledge of the World) ผู้อ่านจะสามารถเข้าใจสิ่งที่อ่านได้มากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับลักษณะของบทอ่านและโครงสร้างความรู้เดิมของผู้อ่าน ซึ่งนอกจากความรู้ในหัวเรื่องที่จะอ่านแล้ว ผู้อ่านจำเป็นต้องมีความรู้เกี่ยวกับประเภทของบทอ่านตลอดจนความรู้ในเรื่องของวัฒนธรรมอีกด้วย เพราะในขณะอ่านผู้อ่านจำเป็นต้องดึงความรู้เหล่านั้นไปใช้ประกอบด้วย

5. เหตุผลในการอ่านและรูปแบบการอ่าน (Reason for Reading and Reading Style) ผู้อ่านที่มีความสามารถต้องรู้จักเปลี่ยนรูปแบบการอ่านไปตามจุดมุ่งหมาย หรือ เหตุผลในการอ่าน เช่น การอ่านแบบผ่าน ๆ เพื่อกวาดสายตาดูหัวข้อข่าวที่สำคัญ ๆ หรือการอ่านแบบเอารายละเอียดเมื่ออ่านตำราเรียน

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

เสาวลักษณ์ รัตนวิชช์ (2536 : 24) กล่าวถึงองค์ประกอบที่สำคัญของการอ่านเพื่อความเข้าใจของมนุษย์ 3 ประการ คือ

1. ประสบการณ์เดิม (Schema) ของผู้อ่านเป็นสิ่งสำคัญที่ทำให้ความสามารถของผู้อ่านแตกต่างกัน เพราะผู้อ่านมีความรู้เดิมมาก่อนจะเกิดความคิดรวบยอดเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านได้ง่ายขึ้น และเร็วขึ้น ประสบการณ์เดิมจึงเป็นหลักการสำคัญที่ผู้สอนสามารถนำมาใช้เป็นแนวคิด เพื่อจัดกิจกรรมการสอนให้ผู้อ่านได้มีโอกาสฝึกใช้ประสบการณ์เดิมของตนมาช่วยในการอ่าน รวมทั้งใช้ทักษะด้านอื่น ๆ เช่น ฟัง พูด เขียนไปด้วย เพื่อช่วยให้เข้าใจความหมายของการสื่อสารได้ดียิ่งขึ้น

2. อภิปัญญา (Metacognition) เป็นความสามารถของผู้อ่านในการเข้าใจกระบวนการคิดของตนในการตีความและแก้ปัญหาต่าง ๆ จะช่วยให้การเข้าใจการอ่านดีขึ้นเนื่องจากสามารถใช้ความคิดของตนจากประสบการณ์เดิมมาใช้ในการจับใจความ ตีความ แปลความ และขยายความได้ กลวิธีของการใช้อภิปัญญามีหลากหลายด้วยกัน ที่สำคัญคือการเดาความหมายเพื่อแก้ปัญหาความไม่เข้าใจที่ตนประสบในขณะอ่านเนื้อความต่าง ๆ การเดาความหมายและการคิดแก้ปัญหาด้วยตนเองของผู้เรียนจะช่วยให้การเข้าใจการอ่านดีขึ้น

3. โครงสร้างของเนื้อความ (Text Structure) เป็นเรื่องสำคัญที่จะช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจเนื้อความในการอ่านได้ดี หากผู้อ่านเข้าใจการวิเคราะห์โครงสร้างของการเขียนในเนื้อความนั้น ๆ และทราบจุดมุ่งหมายของผู้เขียนได้ โครงสร้างของเนื้อความจะช่วยให้การอ่านมีจุดมุ่งหมายเด่นชัดขึ้นว่าจะต้องการหาข้อมูลอะไร กระบวนการทางความคิดย่อมจะเกิดขึ้นอย่างมีประสิทธิภาพในการจับใจความสำคัญ แปลความ ตีความและขยายความในการอ่าน

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

สุมทร เซ็นเชาวนิช (2542 : 74) ได้กล่าวถึงความเข้าใจว่ามีองค์ประกอบที่สำคัญ ๆ พอที่จะนำมาสรุปได้ ดังนี้

1. สามารถจดจำเรื่องราวส่วนใหญ่ที่อ่านมาแล้วได้ เมื่อถึงคราวจำเป็นที่ต้องการจะใช้ประโยชน์หรืออ้างอิงถึงก็ทำได้โดยไม่ยาก

2. สามารถจับใจความสำคัญ ๆ ได้ สามารถแยกแยะหรือระบุประเด็นหลักออกจากประเด็นย่อยที่ไม่จำเป็นหรือไม่สำคัญมากนักได้ สามารถประเมินได้ว่าอะไรบ้างที่ควรจะสนใจเป็นพิเศษ หรือตัดทิ้งไปได้

3. สามารถตีความเกี่ยวกับเรื่องราวหรือข้อคิดเห็นที่อ่านมาแล้วได้ว่ามีนัยสำคัญหรือลึกซึ้งมากน้อยเพียงใด

4. สามารถสรุปลงความเห็นจากสิ่งที่ได้อ่านมาแล้วได้อย่างถูกต้อง มีเหตุผลและน่าเชื่อถือ

5. สามารถใช้วิจารณญาณของตนพิจารณาไตร่ตรองข้อสรุปหรือการอ้างอิงต่าง ๆ ของผู้เขียนได้อย่างถูกต้องและเป็นระบบไม่สับสน

6. สามารถถ่ายโอนหรือประสมประสานความรู้ที่ได้จากการอ่านกับประสบการณ์อื่น ๆ ได้อย่างเหมาะสมตามกาละและเทศะ

จากองค์ประกอบดังกล่าวจะเห็นได้ว่าการอ่านกับความเข้าใจมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องซึ่งกันและกันจนมิอาจจะแยกออกจากกันได้ เพราะการจะทำให้เกิดการอ่านเพื่อความเข้าใจนั้นจะต้องอาศัยองค์ประกอบหลาย ๆ อย่าง ไม่ว่าจะเป็นประสบการณ์ของผู้อ่าน เทคนิควิธีในการอ่าน ความรู้เกี่ยวกับหน้าที่หรือโครงสร้างทางภาษา ความรู้รอบตัวของผู้อ่าน เหตุผลหรือวัตถุประสงค์ในการอ่าน นอกจากองค์ประกอบต่าง ๆ ที่กล่าวมาแล้ว ความสามารถในการจดจำ การจับใจความ การตีความ การสรุปและการใช้วิจารณญาณของผู้อ่านก็เป็นอีกส่วนประกอบหนึ่งที่สำคัญที่จะทำให้เกิดการอ่านเพื่อความเข้าใจ

4. ระดับการอ่านเพื่อความเข้าใจ

เซียร์ฟอสส์ และรีดเดนซ์ (Searfoss and Readence. 1994 : 213-232) และคอนเลย์ (Conley. 1995 : 178) ได้แบ่งระดับการอ่านเพื่อความเข้าใจออกเป็น 3 ระดับ คือ

1. ระดับความเข้าใจตามตัวอักษร (Literal Statements) เป็นการอ่านที่มีความเข้าใจตามตัวอักษรที่ปรากฏในเนื้อหา

2. ระดับความเข้าใจขั้นตีความ (Interpretative Statements) เป็นการอ่านที่ต้องตีความหมายแฝงที่ผู้เขียนไม่ได้เขียนไว้โดยตรง

3. ระดับความเข้าใจขั้นประยุกต์ใช้ (Applied Statements) เป็นการอ่านที่นำเอาแนวคิดที่ได้จากบทอ่านไปประยุกต์ใช้ ผู้อ่านจะเชื่อมโยงความรู้จากประสบการณ์เดิมผนวกเข้ากับความรู้ที่ได้จากบทอ่าน เพื่อสรุปว่าจะนำเอาความคิดที่ได้ไปประยุกต์ใช้อย่างไร

มิลเลอร์ (Miller. 1990 : 4-7) ได้แบ่งระดับการอ่านเพื่อความเข้าใจออกเป็น 4 ระดับ แตกต่างจากที่นักการศึกษาทั้ง 4 ท่านได้กล่าวไว้ข้างต้น คือ เพิ่มเติมขั้นวิเคราะห์สรุปความอีก 1 ระดับ ดังนี้

1. ความสามารถในระดับการแปลความ (Textually Explicit Comprehension) เป็นระดับที่ผู้อ่านสามารถเข้าใจความในสิ่งที่ผู้เขียนนำเสนอไว้ในบทอ่านอย่างตรงไปตรงมา ผู้อ่านที่มีความสามารถในระดับนี้จะระบุความคิดหลัก ความคิดรองของเรื่องหรือจัดเรียงลำดับเหตุการณ์หัวข้อเรื่องต่าง ๆ ในบทอ่านได้

2. ความสามารถในระดับการตีความ (Textually Implicit Comprehension) เป็นระดับที่ผู้อ่านสามารถเข้าใจในสิ่งที่ผู้เขียนไม่ได้นำเสนอไว้ในบทอ่านอย่างตรงไปตรงมา โดยที่

ผู้อ่านจะต้องใช้เหตุผล และความรู้ของตนเองเข้ามาช่วยตัดสินใจ ทำความเข้าใจข้อมูลในบทอ่านนั้น ๆ ผู้อ่านที่มีความสามารถระดับนี้ สามารถที่จะตอบคำถามเชิงอ้างอิงได้ สามารถสรุปและทำนายเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้นต่อไป รวมทั้งรับรู้ถึงอารมณ์ ความคิด

3. ความสามารถระดับขั้นวิเคราะห์ สรุปความ (Critical Reading) เป็นระดับความสามารถในการวิเคราะห์ ตีความ และประเมินเนื้อหาที่อ่าน โดยสามารถแยกความแตกต่างของข้อมูลที่ปรากฏในเนื้อหาที่อ่านได้ อะไรคือข้อเท็จจริง และอะไรเป็นเพียงความเชื่อ หรือความคิดเห็นของผู้เขียน และสามารถเปรียบเทียบเนื้อหาที่อ่านกับข้อมูลที่พบจากแหล่งอื่น ๆ ได้ตลอดจนเข้าใจภาษา เชิงอุปมาอุปไมยที่ผู้เขียนนำมาใช้และยังสามารถบอกได้ว่าผู้เขียนมีเจตคติต่อเรื่องที่นำมาเสนออย่างไร

4. ความสามารถในระดับสังเคราะห์ความ (Scriptually Implicit Comprehension) เป็นความเข้าใจระดับสูงที่ผู้อ่านสามารถทำความเข้าใจเนื้อหาที่อ่านนอกเหนือจากสิ่งที่ผู้เขียนได้นำเสนอไว้ ผู้อ่านจะต้องใช้ความรู้และประสบการณ์เดิมที่มีอยู่เข้ามาเชื่อมโยงกับสิ่งที่พบในบทอ่านเพื่อทำการสังเคราะห์เนื้อหาในบทอ่านนั้น ๆ

กรมวิชาการ (2542 : 21) ได้กำหนดระดับความเข้าใจสำหรับการอ่านไว้ 4 ระดับ ดังต่อไปนี้

1. ระดับความเข้าใจตามตัวอักษร (Literal Comprehension) ถือเป็นความเข้าใจขั้นพื้นฐาน เป็นการแปลความหมายตัวอักษรที่ปรากฏ ผู้อ่านสามารถเข้าใจเรื่องราวได้เพราะผู้เขียนได้เขียนแสดงไว้อย่างชัดเจน

2. ระดับความเข้าใจในขั้นตีความ (Interpretation) เป็นการอ่านที่สูงกว่าระดับที่ 1 ผู้อ่านต้องแปลความหรือตีความสิ่งที่ผู้เขียนมิได้กล่าวไว้โดยตรง หากแต่เป็นความหมายที่แฝงอยู่ในเนื้อเรื่อง

3. ระดับความเข้าใจขั้นวิเคราะห์วิจารณ์ (Critical Reading) เป็นระดับการอ่านที่ผู้อ่านต้องมีพื้นฐานความสามารถเข้าใจความหมายระดับที่ 1 และ 2 อยู่ก่อนแล้ว ความเข้าใจในระดับนี้ ผู้อ่านต้องใช้ความคิดของตนมาช่วยวิเคราะห์ ตัดสิน ประเมินค่า สิ่งที่อ่านในด้านคุณภาพ คุณค่าและความถูกต้องเหมาะสม

4. ระดับความเข้าใจขั้นสร้างสรรค์ (Creative Reading) เป็นขั้นการอ่านที่ต้องใช้ความคิดสูงกว่าความเข้าใจในระดับที่ 1, 2 และ 3 เป็นการอ่านทีทำให้ผู้อ่านเกิดความคิดใหม่ ๆ สามารถสร้างจินตนาการได้กว้างไกล สามารถแสดงความคิดเห็นและแนะแนวทางแก้ปัญหานอกเหนือจากในเนื้อเรื่อง

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

สมุทร เซ็นเชาวนิช (2542 : 73) ได้แบ่งระดับของความเข้าใจ ออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. ความเข้าใจแบบทันที (Receptive Comprehension) เป็นความเข้าใจที่ต้อง อาศัยการรู้ความหมายของคำศัพท์ส่วนต่าง ๆ ที่ผู้เขียนใช้เป็นส่วนใหญ่ ต้องรู้คำศัพท์ต่าง ๆ มากพอจะต้องเข้าใจความหมายที่สำคัญ ๆ ของสำนวนประโยคต่าง ๆ ที่ผู้เขียนใช้ ขณะที่อ่านจะต้องมีสมาธิแน่วแน่ จึงจะเข้าใจสิ่งที่อ่านได้โดยตลอด

2. ความเข้าใจแบบไตร่ตรอง (Reflective Comprehension) คือความเข้าใจที่ต้องอาศัยความรอบรู้ทักษะและความสามารถในหลาย ๆ ด้านเป็นหลักใหญ่ เพื่อที่จะได้นำมาใช้เป็นเครื่องช่วยทำความเข้าใจต่าง ๆ ได้ถูกต้องตามจุดมุ่งหมาย (Purposes) ของผู้เขียนว่าต้องการจะให้ความเพลิดเพลิน อธิบาย ชี้แจง สั่งสอนหรือชักจูง นอกจากนี้จะต้องสามารถพินิจพิจารณาและไตร่ตรองหาข้อสรุป (Conclusion) ให้เป็นไปตามความนึกคิดที่ผู้เขียนต้องการ ความเข้าใจแบบนี้จะต้องพึ่งเหตุผล อาศัยการเปรียบเทียบระหว่างประสบการณ์ต่าง ๆ หรือสิ่งที่ได้เคยพบเห็นมาแล้วในชีวิตเป็นสำคัญ

จากที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่าความเข้าใจมีหลายระดับด้วยกัน โดยส่วนใหญ่แสดงให้เห็นว่าในการอ่านเพื่อความเข้าใจมี 4 ระดับ คือ ความเข้าใจตามตัวอักษร ความเข้าใจในขั้นตีความหรือความหมายที่แฝงอยู่ ความเข้าใจในขั้นวิเคราะห์และความเข้าใจในระดับขั้นสังเคราะห์ ซึ่งในการศึกษาผลของการใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้ รูปแบบ CIPPA MODEL เพื่อพัฒนาการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนโกสุมวิทยาสรรค์ ผู้ศึกษาได้ยึดระดับความเข้าใจของกรมวิชาการ โดยคาดหวังให้ผู้เรียนมีความเข้าใจในระดับความเข้าใจในขั้นตีความ (Interpretation)

5. การวัดและประเมินผลการอ่านเพื่อความเข้าใจ

วิสาข์ จัติวัตร์ (2541 : 337-338) ได้สรุปแนวการวัดและประเมินการอ่านเพื่อความเข้าใจว่า แบบทดสอบควรจะกลมกลืนกับแนวคิดใหม่เกี่ยวกับกระบวนการอ่าน โดยคำนึงถึงปัจจัยต่าง ๆ เช่น ความรู้ และประสบการณ์เดิมของผู้อ่าน การใช้ทักษะต่าง ๆ ในการอ่านให้สัมพันธ์กัน การปรับกลวิธีการอ่านให้เหมาะสมกับบทอ่าน การใช้แหล่งความรู้ต่าง ๆ ให้เป็นประโยชน์ต่อการอ่านให้มากที่สุด ดังนั้นการสร้างข้อสอบควรใช้รูปแบบที่รับกับแนวคิดเกี่ยวกับกระบวนการอ่านในปัจจุบัน ซึ่งฟาร์ คารีย์ และโทน (Farr, Carey and Tone. 1986 : 206) ได้ปรับปรุงแนวการวัดผลประเมินผลดังนี้

1. ตั้งจุดประสงค์ที่แน่นอนเกี่ยวกับการอ่าน เนื่องจากการที่นักเรียนมีจุดประสงค์แน่นอนในการอ่านช่วยให้นักเรียนอ่านได้ดีขึ้น ดังนั้นการวัดผลประเมินผลตามวัตถุประสงค์ในการอ่านจะช่วยกระตุ้นให้มีการพัฒนาในการเรียนการสอน ในการทำข้อสอบแบบมีตัวเลือก

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

2. การวิเคราะห์ข้อผิดที่นักเรียนเลือก ในการทำข้อสอบแบบมีตัวเลือกเพื่อวินิจฉัยว่าการที่นักเรียนเลือกคำตอบข้อนั้น มีสาเหตุมาจากอะไร เช่น อาจเป็นเพราะขาดประสบการณ์และความรู้เดิม หรืออาจเป็นเพราะไม่สามารถหาคำตอบได้ว่า คำสรรพนามนั้น ๆ แทนคำนามตัวใด

3. ควรวัดทักษะในการอ่านตามสถานการณ์จริงที่ผู้เรียนใช้ทักษะนั้นในห้องเรียน เช่น ทดสอบศัพท์ตามที่ปรากฏในบริบท โดยไม่แยกศัพท์มาทดสอบเดี่ยว ๆ

จอห์นสันและเพียร์สัน (Johnson and Pearson. 1982 : 134) เสนอแนะเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการอ่านเพื่อความเข้าใจไว้ ดังนี้

1. ลดอิทธิพลของความรู้เดิมของผู้อ่านที่มีต่อการทดสอบการอ่านเพื่อความเข้าใจ โดยวัดว่าผู้อ่านมีความรู้เดิมเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านเพียงใด ตัวอย่างเช่น นักเรียนคนที่หนึ่งสามารถทำคะแนนเกี่ยวกับการทดสอบความรู้เดิมได้สูง นักเรียนคนที่สองทำคะแนนเกี่ยวกับความรู้เดิมได้ต่ำ และทั้งสองคนสามารถทำคะแนนการทดสอบวัดความชำนาญได้คะแนนเท่ากัน แสดงว่านักเรียนคนแรกต้องปรับปรุงเกี่ยวกับทักษะการอ่าน ส่วนคนที่สองต้องปรับปรุงเกี่ยวกับความคิดรวบยอดที่เกี่ยวเนื่องกับเนื้อหาในบทเรียน

2. เนื่องจากโครงสร้างเรื่องของบทอ่านมีอิทธิพลต่อการอ่านเพื่อความเข้าใจ ผู้สอนจึงควรเลือกบทอ่านยาว ๆ มากกว่าจะเลือกบทอ่านสั้น ๆ มาทำแบบทดสอบ เพื่อให้ผู้อ่านสามารถเข้าใจเรื่องได้ดีขึ้น นอกจากนี้นักเรียนยังมีความสามารถแตกต่างกันในการเข้าใจโครงสร้างเรื่องชนิดต่างชนิด

3. เนื่องจากผู้อ่านบางคนสามารถปรับกลวิธีการอ่านให้เหมาะสมกับบทอ่านได้ดีกว่าคนอื่น ๆ จึงควรมีการวิจัยว่าจะทดสอบให้ผู้อ่านปรับกลวิธีการอ่านให้เหมาะสมกับบทอ่านอย่างไร

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

วิทรอค (Witrock. 1987 : 736) ได้เสนอแนะการวัดและประเมินผลการอ่านเพื่อความเข้าใจโดยใช้แบบทดสอบที่เน้นกระบวนการอ่านมากกว่าผลที่ได้จากการอ่าน และพยายามประเมินว่าผู้อ่านใช้กลวิธีใดบ้างในการอ่าน นอกจากนี้ครูควรสำรวจกลวิธีการอ่านของนักเรียนโดยถามว่าหาคำตอบหรือรู้เรื่องได้อย่างไร ค้นพบคำตอบได้อย่างไร อะไรเป็นวิธีที่ดีที่สุดในการทำนายเรื่อง เป็นต้น

ระวิวรรณ ศรีคร้ามครัน (2544 : 198-204) ได้กล่าวถึงแบบทดสอบการอ่านว่า แบบทดสอบการอ่านนอกจากจะทดสอบในด้านการออกเสียงให้ถูกต้องแล้ว ยังจะต้องทดสอบความเข้าใจเกี่ยวกับความหมายของคำศัพท์ วลี และประโยคที่ถูกต้องด้วย มีอยู่หลายรูปแบบด้วยกันคือ

1. การจับคู่ (Matching Test) เป็นการทดสอบในระยะเริ่มต้น เกี่ยวกับความ หมายของคำศัพท์หรือประโยค ซึ่งอาจจะเป็นการใช้ภาพและประโยคให้สอดคล้องกันก็ได้

2. การใช้แบบทดสอบแบบถูก-ผิด (True-False Test) นิยมใช้มากในการทดสอบการอ่าน ซึ่งอาจจะเขียนเป็นประโยค หรือเป็นเนื้อเรื่องสั้น ๆ ก็ได้ ในบางครั้งจะเป็นการกำหนดเนื้อเรื่อง และเมื่อนักเรียนอ่านแล้วจึงจะทดสอบเกี่ยวกับเนื้อเรื่องนั้น เพื่อทดสอบความเข้าใจของนักเรียนเกี่ยวกับเนื้อเรื่อง

3. แบบให้เลือกตอบ (Multiple Choice) นิยมใช้กันมากและได้ผลดีเช่นเดียวกันกับแบบถูก-ผิด ซึ่งอาจจะใช้สำหรับเนื้อเรื่องที่ค่อนข้างยาว จนกระทั่ง เป็นข้อความสั้น ๆ ก็ได้

4. เติมคำให้เป็นประโยคสมบูรณ์ (Completion Test) แบบทดสอบประเภทนี้มีอยู่หลายรูปแบบด้วยกัน คือ

4.1 ให้เติมวลีหรือข้อความ

4.2 ให้เติมคำลงในข้อความที่กำหนดให้

4.3 กำหนดกลุ่มคำศัพท์ให้และข้อความให้

5. การใช้แบบทดสอบแบบโคลซ (Cloze Test) เป็นแบบทดสอบที่สามารถใช้วัดการอ่านเพื่อความเข้าใจได้เป็นอย่างดี และนิยมใช้กันมากในปัจจุบัน สำหรับทดสอบความสามารถในด้านการอ่านและความเข้าใจ ลักษณะของข้อสอบแบบโคลซ จะคล้ายกับแบบทดสอบชนิดให้เติมคำในช่องว่าง (Completion Test) แต่จะแตกต่างกันในลักษณะที่ว่า แบบสอบถามชนิดเติมคำนั้นจะเว้นคำที่สำคัญ ๆ หรือคำที่เป็นหลักของประโยค คำศัพท์เพื่อทดสอบความรู้ในด้านการใช้คำศัพท์และความหมาย ส่วนข้อสอบแบบโคลซ จะเป็นการเว้นช่องว่างให้เติมทุก ๆ 5 – 6 – 7 คำ โดยไม่คำนึงว่าจะเป็นคำชนิดใด ยกเว้นคำเฉพาะหรือตัวเลขเท่านั้น ในการสร้างแบบทดสอบชนิดนี้ ครูจะต้องนำเนื้อหา (Reading Passage) ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องทั่ว ๆ ไป ไม่ยากจนเกินความสามารถของผู้เรียน และไม่ง่ายนัก ประโยคแรกของเนื้อเรื่องจะคงไว้เป็นประโยคที่สมบูรณ์ ส่วนประโยคต่อ ๆ ไปจะตัดคำออกในทุก ๆ 5 หรือ 6 หรือ 7 คำ ส่วนในประโยคสุดท้ายก็จะยังคงเดิมไว้เช่นเดียวกัน

กรมวิชาการ (2546 : 250 3 251) ได้กล่าวถึงการทดสอบการอ่านเพื่อจับใจความสำคัญว่าเป็นการทดสอบการรับรู้ข้อมูล จากหนังสือพิมพ์ วารสาร ประกาศ โฆษณา ตาราง เวลารถไฟ จดหมาย ฯลฯ กิจกรรมในการทดสอบทักษะอ่านจำแนกได้ ดังนี้

1. กิจกรรมที่เป็นตัวกระตุ้นให้ผู้เข้าสอบได้อ่านข้อความที่มีความยาวตามความเหมาะสมที่เป็นงานเขียนประเภทต่าง ๆ เช่น บทความจากหนังสือพิมพ์และวารสารรายงานต่าง ๆ ข่าวสภาพดินฟ้าอากาศ คำอธิบาย วิธีการจากแผ่นพับ คำบรรยายสถานที่ ประเพณี บุคคล

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

บทคัดจากหนังสือวิชาการ จดหมาย ภาพชุดพร้อมกับคำบรรยายภาพ หรือภาพเหตุการณ์ พร้อมกับคำบรรยาย กราฟ ตาราง แผนภูมิ แผนภาพฯลฯ

2. กิจกรรมที่เป็นตัวสนองต่อผู้เข้าสอบจะต้องใช้ความสามารถด้านภาษา ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับการใช้ศัพท์ สำนวนและไวยากรณ์ประกอบกับความสามารถที่ได้จากโครงสร้างความรู้ด้านสังคมและวัฒนธรรมที่มากับการใช้ภาษา กลวิธีในการหาความหมายจากการใช้บริบททางภาษาและอภิปัญญาที่เอื้อต่อความสามารถทางภาษามาใช้ร่วมกับความสามารถคาดเดาเกี่ยวกับความหมายของสารที่รับได้ด้วยการเลือกคำตอบจากตัวเลือกที่ให้โยงลูกศร ลากเส้น วาดภาพ ขีดเส้นใต้ จับคู่ เรียงลำดับข้อความใหม่หรือเติมคำหรือข้อความให้ถูกต้องและเหมาะสมได้ใจความ

สรุปได้ว่าในการวัดและประเมินผลการอ่านเพื่อความเข้าใจนั้นจะต้องคำนึงถึงปัจจัยต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นความรู้ในเนื้อหา ประสบการณ์เดิมของผู้อ่าน โครงสร้างในบทอ่านและการใช้เทคนิคการทดสอบที่หลากหลาย จะทำให้สามารถวัดและประเมินผลความเข้าใจการอ่านได้มีประสิทธิภาพและยังสามารถนำผลการวัดไปปรับปรุงและเพิ่มเติมในการจัดกิจกรรมการสอนอ่านในครั้งต่อไป

แนวคิดและบริบทเกี่ยวกับการเรียนรู้รูปแบบ CIPPA MODEL

1. ทฤษฎี หลักการ แนวคิดของรูปแบบ CIPPA MODEL

ทิศนา แขมมณี (2543 : 17-20) ได้ใช้แนวคิดเหล่านี้ในการจัดการเรียนการสอนโดยจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในลักษณะที่ให้ผู้เรียนเป็นผู้สร้างความรู้ด้วยตนเอง (Construction of knowledge) ซึ่งนอกจากผู้เรียนจะต้องเรียนด้วยตนเองและพึ่งตนเองแล้วยังต้องพึ่งการปฏิสัมพันธ์ (I = Interaction) กับเพื่อน บุคคลอื่น ๆ และสิ่งแวดล้อมรอบตัวหลายด้าน รวมทั้งต้องอาศัยทักษะกระบวนการ (P = Process skills) ต่าง ๆ จำนวนมากเป็นเครื่องมือในการสร้างความรู้ เพื่อช่วยให้ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะกระบวนการและเรียนรู้สาระในแง่มุมที่ กว้างขึ้น ซึ่งจะเกิดขึ้นได้หากผู้เรียนอยู่ในสภาพความพร้อมในการรับรู้และการเรียนรู้ มีประสาทการรับรู้ที่ตื่นตัว ไม่เฉื่อยชา และสิ่งที่สามารถทำให้ผู้เรียนอยู่ในสภาพดังกล่าวได้ก็คือ การให้ผู้เรียนมีการเคลื่อนไหวทางกาย (P = Physical participation) อย่างเหมาะสม กิจกรรมที่หลากหลาย ทำให้ผู้เรียนตื่นตัวอยู่เสมอ จึงสามารถทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้แต่เรียนรู้นั้นจะมีความหมายต่อ ตนเองและความเข้าใจ จะมีความลึกซึ้งและคงทนอยู่มากเพียงใดนั้นต้อง อาศัยการถ่ายโอนการเรียนรู้ หากผู้เรียนมีการนำความรู้นั้นไปประยุกต์ใช้ (A = Application) ในสถานการณ์ที่หลากหลายความรู้นั้นก็จะเป็นประโยชน์และมีความหมายมากขึ้น ด้วยแนวคิดดังกล่าว จึงเกิดแบบแผน “CIPPA” ขึ้น ซึ่งผู้สอน

สามารถนำแนวคิดทั้ง 5 ดังกล่าวไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางให้มีคุณภาพได้

ที่มาของชื่อ CIPPA มี ดังนี้

C = Construct หมายถึง การสร้างความรู้ตามแนวคิดของ Constructivism กล่าวคือ กิจกรรมการเรียนรู้ที่ดี ควรเป็นกิจกรรมที่ช่วยให้ผู้เรียนมีโอกาส สร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนมีความเข้าใจ และเกิดการเรียนรู้ที่มีความหมายต่อตนเอง การที่ผู้เรียนมีโอกาสได้สร้างความรู้ด้วยตนเองนี้ เป็นกิจกรรมที่ช่วยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมทางสติปัญญา

I = Interaction หมายถึง การปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นหรือสิ่งแวดล้อมรอบตัว กิจกรรมการเรียนรู้ที่ดี จะต้องเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมกับบุคคล และแหล่งความรู้ที่หลากหลาย ซึ่งเป็นการช่วยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมทางสังคม

P = Process Learning หมายถึง การเรียนรู้กระบวนการต่าง ๆ กิจกรรมการเรียนรู้ที่ดีควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้กระบวนการต่าง ๆ ซึ่งเป็นทักษะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต เช่น กระบวนการแสวงหาความรู้ กระบวนการคิด กระบวนการแก้ปัญหา กระบวนการกลุ่ม กระบวนการพัฒนาตนเอง เป็นต้น การเรียนรู้กระบวนการเป็นสิ่งสำคัญเช่นเดียวกับการเรียนรู้ เนื้อหาสาระต่าง ๆ การเรียนรู้เกี่ยวกับกระบวนการ เป็นการช่วยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมทางด้านสติปัญญาอีกทางหนึ่ง

P = Physical Participation หมายถึง การเรียนรู้มีโอกาสได้เคลื่อนไหวร่างกาย โดยการทำกิจกรรมในลักษณะต่าง ๆ ซึ่งเป็นการช่วยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมทางกาย

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

A = Application หมายถึงการ นำความรู้ที่ได้เรียนรู้ไปประยุกต์ใช้ ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนได้รับประโยชน์จากการเรียน และช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้เพิ่มเติมขึ้นเรื่อย ๆ กิจกรรมการเรียนรู้ที่มีแต่เพียงการสอนเนื้อหาสาระให้ผู้เรียนเข้าใจ โดยขาดกิจกรรมการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ จะทำให้ผู้เรียนขาดการเชื่อมโยงระหว่างทฤษฎีกับการปฏิบัติ ซึ่งจะทำให้การเรียนรู้ ไม่เกิดประโยชน์เท่าที่ควร การจัดกิจกรรมที่ช่วยให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ไป ประยุกต์ใช้นี้ เท่ากับเป็นการช่วยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ในด้านหนึ่งหรือหลาย ๆ ด้าน แล้วแต่ลักษณะของสาระและกิจกรรมที่จัด

2. วัตถุประสงค์ของการเรียนรู้รูปแบบ CIPPA MODEL

ทิศนา แขมมณี (2545 : 280) ได้กล่าวถึงวัตถุประสงค์ของรูปแบบซิปปาว่า มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เกิดความรู้ ความเข้าใจในเรื่องที่เรียนอย่างแท้จริง โดยการให้ผู้เรียนสร้างความรู้ด้วยตนเอง อาศัยความร่วมมือจากกลุ่ม นอกจากนั้นยังช่วยพัฒนาทักษะกระบวนการต่าง ๆ จำนวนมาก เช่น

กระบวนการคิด กระบวนการกลุ่ม กระบวนการปฏิสัมพันธ์ทางสังคม และกระบวนการแสวงหาความรู้ เป็นต้น

3. หลักการจัดการเรียนการสอนแบบ CIPPA MODEL

ชนาธิป พรกุล (2544 : 150) ได้กล่าวถึง หลักการจัดการเรียนการสอนซิปปา ซึ่งมีองค์ประกอบที่สำคัญ 5 ประการ ได้แก่

1. การแสวงความรู้ (Constructing of Knowledge) หมายถึง การสร้างความรู้ตามแนวคิดของการสรรค์สร้างความรู้ (Constructivism) กิจกรรมการเรียนรู้ที่ดี ควรเป็นกิจกรรมที่ช่วยให้ผู้เรียนมีโอกาสสร้างความรู้ด้วยตนเอง ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนเข้าใจและเกิดการเรียนรู้ที่มีความหมายต่อตนเอง

2. การปฏิสัมพันธ์ (Interaction) หมายถึง การปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น หรือสิ่งแวดล้อมรอบตัว กิจกรรมการเรียนรู้ที่ดีต้องเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมกับบุคคล และแหล่งความรู้ที่หลากหลาย ซึ่งทำให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมทางสังคม

3. การมีส่วนร่วมทางกาย (Physical Participation) หมายถึง การมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ทางกาย คือ ผู้เรียนมีโอกาสได้เคลื่อนไหวร่างกาย โดยการทำกิจกรรมในลักษณะต่าง ๆ อย่างเหมาะสมกับวัยและความสนใจของผู้เรียน

4. การเรียนรู้กระบวนการ (Process Learning) หมายถึง การเรียนรู้กระบวนการต่าง ๆ กิจกรรมการเรียนรู้ที่ดี ควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้กระบวนการต่าง ๆ ซึ่งเป็นทักษะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต เช่น กระบวนการแสวงหาความรู้ กระบวนการคิด กระบวนการแก้ปัญหา กระบวนการกลุ่ม กระบวนการพัฒนาตนเอง ฯลฯ การเรียนรู้ทางด้านกระบวนการ ช่วยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมทางสติปัญญาอีกทางหนึ่ง

5. การนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ (Application) หมายถึง การนำความรู้ไปใช้ในหลายลักษณะ ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้เพิ่มเติมเรื่อย ๆ เป็นการเชื่อมโยงระหว่างทฤษฎีกับการปฏิบัติ

ทิศนา แขมมณี (2543 : 12) กล่าวว่า องค์ประกอบทั้ง 5 ประการนี้ เกิดจากการประสาน 5 แนวคิดหลัก ได้แก่

1. การแสวงสร้างความรู้ (Constructivism)

2. กระบวนการกลุ่มและการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Group Process and Cooperative Learning)

3. ความพร้อมในการเรียนรู้ (Learning Readiness)

4. การเรียนรู้กระบวนการ (Process Learning)

5. การถ่ายโอนการเรียนรู้ (Transfer of Learning)

จากแนวคิดการจัดการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางแบบซิปปา หรือการประสาน 5 แนวคิดหลัก

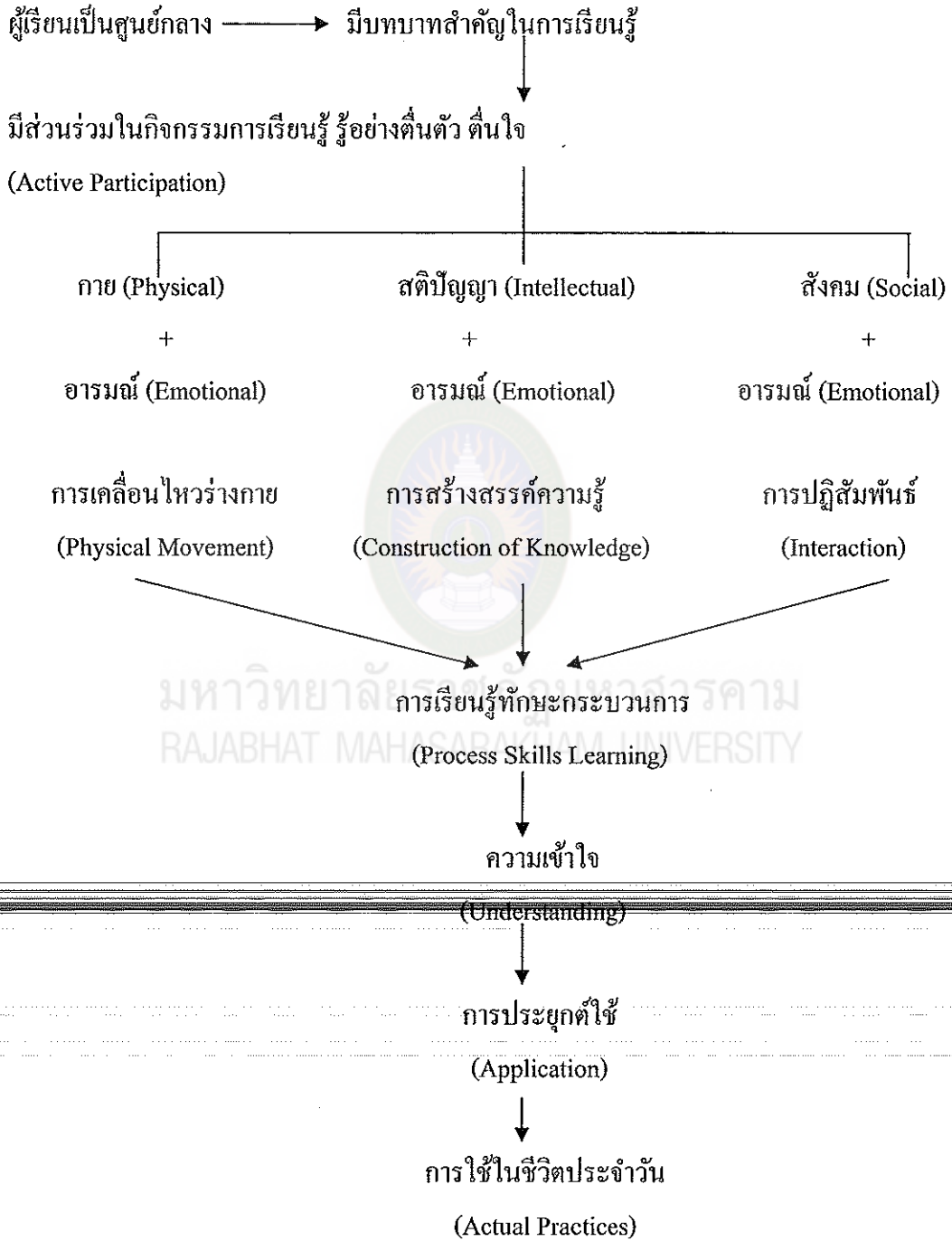

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

แผนภาพที่ 1 การจัดการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางแบบซิปปา หรือการประสาน 5 แนวคิดหลัก พัฒนาโดย ทิศนา แขมมณี (2543 : 13)

จากแผนภาพที่ 1 สามารถสรุปได้ว่าการจัดการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางแบบซิปปา เป็นการจัดการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนมีบทบาทสำคัญในการเรียนรู้ มีส่วนร่วมในกิจกรรมอย่างตื่นตัว ตื่นใจ ทางด้านร่างกาย ผู้เรียนได้เคลื่อนไหว ด้านสติปัญญาผู้เรียนได้สร้างสรรค์ความรู้ ด้านสังคม ผู้เรียนได้ปฏิสัมพันธ์ การเรียนรู้ผ่านทางกระบวนการ เกิดความเข้าใจ และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ รูปแบบนี้มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เกิดความรู้ ความเข้าใจในเรื่องที่เรียนอย่างแท้จริง โดยการให้ผู้เรียนสร้างความรู้ด้วยตนเองโดยอาศัยความร่วมมือจากกลุ่ม นอกจากนั้นยังช่วยพัฒนาทักษะกระบวนการต่าง ๆ จำนวนมาก อาทิ กระบวนการคิด กระบวนการกลุ่ม กระบวน การปฏิสัมพันธ์ทางสังคม และกระบวนการแสวงหาความรู้ เป็นต้น

4. กระบวนการเรียนรู้ตามรูปแบบ CIPPA MODEL

กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ CIPPA MODEL เป็นรูปแบบของกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของการเรียนรู้รูปแบบหนึ่ง ที่ได้รับความสนใจ และมีนักการศึกษาหลายท่าน ๆ ได้ให้คำจำกัดความของการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญแบบ CIPPA MODEL (ทิศนา แขมมณี. 2542 : 14-15) การจัดการเรียนรู้ใด หากสามารถช่วยให้ผู้เรียนได้เคลื่อนไหวร่างกายอย่างเหมาะสมกับวัย วุฒิภาวะ และความสนใจของผู้เรียนเป็นกิจกรรมที่ท้าทายความคิด สติปัญญาของผู้เรียน จนสามารถกระตุ้นให้ผู้เรียนใช้ความคิดได้อย่างเต็มที่ และช่วยให้ผู้เรียนได้มีโอกาสปฏิสัมพันธ์กับบุคคลและสิ่งแวดล้อมรอบตัวได้อย่างกว้างขวาง กิจกรรมนั้นก็จะสามารถช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดี และหากกิจกรรมนั้นเป็นกิจกรรมที่ส่งผลต่ออารมณ์ความรู้สึกต่อผู้เรียนโดยตรง ก็จะยิ่งช่วยให้การเรียนรู้นั้นมีความหมายต่อผู้เรียนยิ่งขึ้น

ทิศนา แขมมณี (2542 : 34) ได้กล่าวถึงกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีคุณภาพสำหรับการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อช่วยให้ครูสามารถออกแบบกระบวนการจัดการเรียนรู้ให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น ดังนี้

1. เพื่อช่วยให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ กระบวนการเรียนรู้ควรหลากหลาย ให้ผู้เรียนได้เคลื่อนไหวร่างกาย (Physical movement) เป็นระยะ ๆ ตามความเหมาะสมกับวัย วุฒิภาวะและความสนใจของผู้เรียน การเคลื่อนไหวอาจเป็นการเคลื่อนไหวอวัยวะหรือกล้ามเนื้อต่าง ๆ

2. เพื่อช่วยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมทางสติปัญญา อารมณ์ จิตใจ กระบวนการเรียนรู้ควรมีลักษณะที่กระตุ้นและท้าทายความคิดของผู้เรียน ทำให้เกิดการจดจ่อ ผูกพันกับสิ่งที่คิดซึ่งจะส่งผลให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดี

3. เพื่อช่วยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมทางสังคมและอารมณ์ กระบวนการเรียนรู้จึงควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีปฏิสัมพันธ์ (Interaction) กับสิ่งแวดล้อมรอบตัว การปฏิสัมพันธ์จะ

ช่วยให้ผู้เรียนได้รับข้อมูลเข้ามามาก สามารถนำไปใช้ให้เดประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้กระบวนการเรียนการสอนของรูปแบบ ซิปป่า (CIPPA) เป็นหลักการซึ่งสามารถนำไปใช้เป็นหลักในการจัดกิจกรรมเรียนรู้ต่าง ๆ ให้แก่ผู้เรียน การจัดกระบวนการเรียนการสอนตามหลักซิปป่า (CIPPA) นี้สามารถใช้วิธีการและกระบวนการที่หลากหลาย ซึ่งอาจจัดเป็นแบบแผนได้หลายรูปแบบ รูปแบบหนึ่งที่รองศาสตราจารย์ทิศนา แขมมณีได้นำเสนอไว้และได้มีการนำไปทดลองใช้แล้วได้ผลดี ประกอบด้วยขั้นตอนการดำเนินการ 7 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 การทบทวนความรู้เดิม

ขั้นนี้เป็นการดึงความรู้เดิมของผู้เรียนในเรื่องที่จะเรียน เพื่อช่วยให้ผู้เรียนมีความพร้อมในการเชื่อมโยงความรู้ใหม่กับความรู้เดิม ของตน ซึ่งผู้สอนอาจใช้วิธีการต่าง ๆ ได้อย่างหลากหลาย

ขั้นที่ 2 การแสวงหาความรู้ใหม่

ขั้นนี้เป็นการแสวงหาความรู้ข้อมูลความรู้ใหม่ของผู้เรียนจากแหล่งข้อมูลหรือแหล่งความรู้ต่าง ๆ ซึ่งครูอาจจัดเตรียมมาให้ผู้เรียนหรือให้คำแนะนำเกี่ยวกับแหล่งข้อมูลต่าง ๆ เพื่อให้ผู้เรียนไปแสวงหาก็ได้

ขั้นที่ 3 การศึกษาทำความเข้าใจข้อมูล/ความรู้ใหม่ และเชื่อมโยงความรู้ใหม่กับความรู้เดิม

ขั้นนี้เป็นขั้นที่ผู้เรียนจะต้องศึกษาและทำความเข้าใจกับข้อมูล/ความรู้ที่หา มาได้ ผู้เรียนจะต้องสร้างความหมายของข้อมูล/ประสบการณ์ใหม่ ๆ โดยใช้กระบวนการต่าง ๆ ด้วยตนเอง เช่น ใช้กระบวนการคิด และกระบวนการกลุ่มในการอภิปรายและสรุปความเข้าใจเกี่ยวกับข้อมูลนั้น ๆ ซึ่งจำเป็นต้องอาศัยการเชื่อมโยงกับความรู้เดิม

ขั้นที่ 4 การแลกเปลี่ยนความรู้ความเข้าใจกับกลุ่ม

ขั้นนี้เป็นขั้นที่ผู้เรียนอาศัยกลุ่มเป็นเครื่องมือในการตรวจสอบความรู้ความเข้าใจของตนรวมทั้งขยายความรู้ความเข้าใจของตนให้กว้างขึ้น ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนได้แบ่งปันความรู้ความเข้าใจของตนแก่ผู้อื่น และได้รับประโยชน์จากความรู้ ความเข้าใจของผู้อื่นไปพร้อมกัน

ขั้นที่ 5 การสรุปและจัดระเบียบความรู้

ขั้นนี้เป็นขั้นของการสรุปความรู้ที่ได้รับทั้งหมด ทั้งความรู้เดิมและความรู้ใหม่ และจัดสิ่งที่เรียนให้เป็นระบบระเบียบเพื่อช่วยให้ผู้เรียนจดจำสิ่งที่ เรียนรู้ได้ง่าย

ขั้นที่ 6 การปฏิบัติ และ/ หรือการแสดงผลงาน

หากข้อความรู้ที่ได้เรียนรู้มาไม่ได้มีการปฏิบัติ ขั้นนี้จะเป็นขั้นที่ช่วยให้ผู้เรียนได้มีโอกาสแสดงผลงานการสร้างความรู้ ของตนให้ผู้อื่นรับรู้ เป็นการช่วยให้ผู้เรียนได้ตอกย้ำหรือ

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ตรวจสอบความเข้าใจของตนและส่งเสริมให้ ผู้เรียนใช้ความคิดสร้างสรรค์ แต่หากต้องมีการปฏิบัติตามข้อความรู้ที่ได้ ขั้นนี้จะเป็นขั้นปฏิบัติ และมีการแสดงผลงานที่ได้ปฏิบัติด้วย

ขั้นที่ 7 การประยุกต์ใช้ความรู้

ขั้นนี้เป็นขั้นของการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนการนำความรู้ความเข้าใจไปใช้ในสถานการณ์ต่าง ๆ ที่หลากหลายเพื่อเพิ่มความชำนาญ ความเข้าใจ ความสามารถในการแก้ปัญหาและความจำในเรื่องนั้น ๆ หลังจากประยุกต์ใช้ความรู้ อาจมีการนำเสนอผลงานจากการประยุกต์อีกครั้งก็ได้ หรืออาจไม่มีการนำเสนอผลงานในขั้นที่ 6 แต่นำมารวมแสดงในตอนท้ายหลังขั้นการประยุกต์ใช้ก็ได้เช่นกัน

จากขั้นตอนการดำเนินการทั้ง 7 ขั้น สรุปได้ว่าการจัดกระบวนการเรียนการสอนตามหลัก CIPPA MODEL นั้น มีลำดับขั้นตอนที่เริ่มจากการเตรียมความพร้อม เพื่อทบทวนความรู้ แล้วเพิ่มความรู้ใหม่ แล้วนำมาเชื่อมโยงระหว่างความรู้เก่าและใหม่ แลกเปลี่ยนความรู้กับผู้เรียนคนอื่น ๆ ในห้องเรียน แล้วนำมาจัดระเบียบความรู้ให้เป็นระบบ ปฏิบัติ แสดงผลงาน จนกระทั่งให้ผู้เรียนนั้นประยุกต์ใช้ความรู้ที่ได้ดังกล่าว ซึ่งจะเห็นได้ว่ากิจกรรมดังกล่าวนั้นได้เน้นการส่งเสริมให้ผู้เรียนนั้นได้เรียนรู้ด้วยตนเองอย่างเป็นระบบและเป็นลำดับขั้น

บทบาทของครูละผู้เรียน

เมื่อการจัดการเรียนการสอนให้ความสำคัญกับผู้เรียน บทบาทและหน้าที่ของครูและผู้เรียนจึงเปลี่ยนไปดังนี้

1. ครูมีหน้าที่รับผิดชอบการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยก่อนสอน ทำการวางแผนเตรียมการ เลือกกิจกรรมการเรียนรู้ ขณะสอนทำหน้าที่เป็นผู้อำนวยความสะดวก (facilitator) จัดการ แนะนำ สังเกต ช่วยเหลือ เสริมแรง และให้ข้อมูลย้อนกลับ หลังสอนทำหน้าที่ประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน เพื่อใช้ในการวางแผนการสอนต่อไป หรือตัดสินคุณภาพของผู้เรียน

2. ผู้เรียนมีหน้าที่รับผิดชอบการเรียนรู้ของตัวเอง โดยเลือกสิ่งที่ต้องเรียน การวางแผนการเรียน เข้าไปมีส่วนร่วมในการเรียน ศึกษาการเรียนรู้ด้วยตัวเอง และประเมินผลการเรียนรู้ของตน

การประเมินผลตามสภาพจริง

การประเมินผลเป็นกระบวนการที่สำคัญ ที่มีส่วนเสริมสร้างความสำเร็จให้กับผู้เรียน และเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการจัดการเรียนการสอน การสอนและการประเมินผลจำเป็นต้องมีลักษณะสอดคล้องกัน และดำเนินควบคู่กันไป ดังนั้นเมื่อการเรียนการสอนเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางมีลักษณะการเรียนรู้ที่แท้จริง (Authentic Learning) จึงต้องทำการประเมินตามสภาพจริง (Authentic Assessment)

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

การประเมินผลตามสภาพจริง มีความหมาย ดังนี้ เป็นวิธีการที่ค้นหาความ สามารถและความก้าวหน้าในการเรียนรู้ที่แท้จริงของผู้เรียน ข้อมูลที่ได้สามารถนำมาใช้ประกอบการตัดสินผลการเรียนของผู้เรียนเป็นการประเมินเชิงคุณภาพอย่างต่อเนื่องด้านความรู้ ความคิด พฤติกรรม วิธีการปฏิบัติ ผลการปฏิบัติ และเจตคติของผู้เรียน ในการประเมินผลครูต้องนำสิ่งที่ต้องการประเมินมาผสมผสานแล้วเลือกวิธีการประเมินให้เหมาะสม ไม่มีวิธีการประเมินผลวิธีเดียวที่สามารถประเมินผู้เรียนได้ทุกด้าน

วิธีการประเมินผลสามารถแบ่งได้ 4 วิธี ดังนี้

1. การใช้แบบทดสอบแบบคำตอบมีตัวเลือก (Selected Response) แบบทดสอบนี้ มีลักษณะเป็นคำถามที่มีหลายคำตอบ ให้ผู้เรียนได้เลือกคำตอบที่ดีที่สุด ตัวบ่งชี้ผลสัมฤทธิ์ คือ จำนวนหรืออัตราส่วนของงคำถามและคำตอบที่ถูกต้อง

2. การใช้แบบทดสอบแบบอัตนัย (Essay) แบบทดสอบอาจเป็นคำถาม การให้อธิบายถึงการแก้ปัญหาการเปรียบเทียบเหตุการณ์หรือตีความข้อมูลทางวิทยาศาสตร์ ผู้เรียนจะต้องรวบรวมข้อมูลแล้วเขียนเป็นคำตอบที่แสดงมโนทัศน์ของเรื่องนั้น ตัวบ่งชี้ผลสัมฤทธิ์คือ จำนวนคะแนนที่ได้รับจากคะแนนเต็ม

3. การแสดงพฤติกรรม (Performance) ผู้เรียนทำกิจกรรมที่ก้าวหน้า โดยมีครูคอยสังเกตกระบวนการใช้ทักษะต่าง ๆ หรือประเมินจากผลผลิต ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าผู้เรียนมีทักษะในการเรียนอย่างมีคุณภาพเช่น รายงาน นิทรรศการทางวิทยาศาสตร์หรืองานประดิษฐ์ ตัวบ่งชี้ผลสัมฤทธิ์คือ การจัดระดับ (Rating) คุณภาพของพฤติกรรมหรือผลผลิต

4.การสื่อความหมายระหว่างครูและผู้เรียน (Personal Communication) ครูอาจใช้วิธีถามคำถามระหว่างสอน สัมภาษณ์ สนทนา ประชุม ฟังการอภิปรายของผู้เรียนหรือสอบปากเปล่า ผลการประเมินจะเกิดประโยชน์เมื่อการประเมินผลมีคุณภาพสูง

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

5. ผลที่ผู้เรียนจะได้รับจากการเรียนรู้ตามรูปแบบการเรียนรู้แบบ CIPPA MODEL

ผู้เรียนจะเกิดความเข้าใจในสิ่งที่เรียน สามารถอธิบาย ชี้แจง ตอบคำถามได้ดี นอกจากนั้นยังได้พัฒนาทักษะในการคิดวิเคราะห์ การคิดสร้างสรรค์ การทำงานเป็นกลุ่ม การสื่อสาร รวมทั้งเกิดความใฝ่รู้ด้วย

สรุปได้ว่าการจัดการเรียนรู้แบบซิปปา เป็นการจัดการเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมอย่างกระตือรือร้น โดยใช้กระบวนการต่าง ๆ ที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต เช่น กระบวนการคิด กระบวนการแสวงหาความรู้ กระบวนการกลุ่ม ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการเรียนรู้ ทั้งทางกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา รวมไปถึงทักษะกระบวนการเรียนรู้ต่าง ๆ ที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต จนทำให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเองจนนำความรู้นั้นไปประยุกต์ใช้ได้

สรุปได้ว่าการจัดการเรียนรู้แบบซิปปา เป็นการจัดการเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมอย่างกระตือรือร้น โดยใช้กระบวนการต่าง ๆ ที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต เช่นกระบวนการคิด กระบวนการแสวหาความรู้ กระบวนการกลุ่ม ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการเรียนรู้ ทั้งทางกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา รวมไปถึงทักษะกระบวนการเรียนรู้ต่าง ๆ ที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต จนทำให้ผู้เรียนสามารถความรู้ได้ด้วยตนเองจนนำความรู้นั้นไปประยุกต์ใช้ได้ ผ่านการจัดกิจกรรมใน 7 ขั้นตอน คือ 1) การทบทวนความรู้เดิม 2) การแสวงหาความรู้ใหม่ 3) การศึกษาทำความเข้าใจข้อมูลหรือความรู้ใหม่ 4) การแลกเปลี่ยนความรู้ความเข้าใจกับกลุ่ม 5) การสรุปและจัดระเบียบความรู้ 6) การปฏิบัติและหรือการแสดงผลงาน และ 7) การประยุกต์ใช้ความรู้ อีกทั้งในการประเมินยังใช้แนวทางการประเมินตามสภาพจริง ทั้งการใช้แบบทดสอบแบบตัวเลือกและอัตนัย การสังเกตพฤติกรรม และ การสื่อความหมายของครูและนักเรียน ซึ่งจากแนวคิดดังกล่าวทั้งครูและนักเรียนต้องรับผิดชอบกระบวนการในการเรียนรู้ตั้งแต่กระบวนการแรกจนถึงกระบวนการสุดท้าย

การวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research)

1. ความหมายของการวิจัยเชิงปฏิบัติการ

จากการศึกษาค้นคว้า พบว่า มีนักวิจัยได้กล่าวถึงความหมายของการวิจัยเชิงปฏิบัติการในด้านการศึกษาไว้ ดังนี้

สตริงเกอร์ (Stringer. 1996) กล่าวถึงการวิจัยปฏิบัติการว่า เป็นกระบวนการศึกษาค้นคว้าแบบอภิวัฒน์ (Evolving) กล่าวคือ ค่อย ๆ พัฒนาขึ้นเป็นลำดับ หรืออาจกล่าวว่า เป็นการวิจัยแบบร่วมมือกันศึกษาค้นคว้าเพื่อแก้ไขวิกฤตการณ์ที่กลุ่ม ชุมชน หรือองค์กรกำลังเผชิญอยู่

อีเลียต (Elliott. 1981 ; อ้างถึงใน Mckerman. 1996) ให้ความหมายว่า การวิจัยปฏิบัติการเป็นการศึกษาในสถานการณ์เชิงสังคมเพื่อปรับปรุงคุณภาพการปฏิบัติงานที่ดำเนินอยู่ในบริบทนั้น

มาร์ช และ สแตนฟอร์ด (Marsh and Stafford. 1984) ให้ความหมายว่าในเชิงการปฏิบัติงานของครูว่า เป็นรูปแบบการแก้ไขปัญหาซึ่งสามารถช่วยเหลือในการนำหลักสูตรไปใช้

เอ็บบัตท์ (Ebbutt. 1983) ให้ความหมายว่า การวิจัยปฏิบัติการเน้นที่วิธีการดำเนิน งานว่าเป็นการใช้วิธีการเชิงระบบ เพื่อพยายามปรับปรุงเปลี่ยนแปลงการจัดการศึกษาโดยอาศัยการมีส่วนร่วมของกลุ่มผู้ปฏิบัติงาน ในการปฏิบัติงานอย่างมีแนวทางและส่องสะท้อนผลการปฏิบัติงานที่เกิดขึ้นของตนเอง

คาร์ และ เคมมิส (Carr and Kemmis. 1986) เคมิส และ แม็คแทคการ์ด (Kemmis and McTaggart. 1988) ได้ให้ความหมายของการวิจัยเชิงปฏิบัติการว่า เป็นรูปแบบของการศึกษาวิจัย

แบบส่งสะท้อนตนเองของกลุ่มผู้ปฏิบัติงานจากผลการปฏิบัติงานของกลุ่ม เพื่อพัฒนาปรับปรุงวิธีการปฏิบัติให้ถูกต้องชอบธรรมกับบริบททางสังคม รวมทั้งเป็นการสร้างความเข้าใจในการปฏิบัติงานและสภาพการณ์ที่เป็นอยู่

แม็คเคอร์แมน (McKerman. 1996) ให้ความหมายว่า เป็นกระบวนการทบทวนการทำงานในขอบเขตที่เกิดปัญหาขึ้น เพื่อปรับปรุงการปฏิบัติงานและสร้างความเข้าใจในการปฏิบัติของตัวเอง โดยตัวผู้ปฏิบัติงานเอง

จากการศึกษาความหมายของการวิจัยเชิงปฏิบัติการ ผู้วิจัยสรุปได้ว่า การวิจัยเชิงปฏิบัติการ หมายถึง กระบวนการศึกษาค้นคว้าแบบค่อย ๆ เป็นค่อย ๆ ไป อย่างเป็นระบบและเป็นวิธีการที่เน้นการแก้ปัญหาของกลุ่มคน หรือสังคม โดยมุ่งสะท้อนการปฏิบัติงานของสมาชิกในกลุ่ม โดยขั้นตอนการดำเนินงานในลักษณะเป็นวงรอบคล้ายเส้นเวียนก้อนหอย (Spiral)

2. ลักษณะของการวิจัยเชิงปฏิบัติการ

การวิจัยเชิงปฏิบัติการเป็นระเบียบวิธีสำหรับเรียนรู้จากประสบการณ์เสนอโดยนักจิตวิทยาสังคมชื่อ เคิรท์ เลวิน (Kurt Lewin) รวมถึงวิธีสร้างและจัดการความรู้ในลักษณะของการสอบถาม (Inquiry) ประกอบด้วยเส้นเวียนก้นหอย (Spiral) ของกิจกรรมตั้งแต่ขั้นตอนการวางแผน (Planning) การปฏิบัติ (Acting) การสังเกตผล (Observing) และการประเมินสะท้อนกลับ (Reflecting) โดยจะมีการกระทำซ้ำกิจกรรมในเส้นเวียนก้นหอย (Spiral) ทั้งหมด จนกว่าจะบรรลุวัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่นั้น

การวิจัยเชิงปฏิบัติการเป็นความพยายามในการหาความรู้เพื่อแก้ปัญหาที่เผชิญอยู่ด้วยการนำความรู้ที่มีอยู่ไปใช้ปฏิบัติจริงในบริบทของพื้นที่ เพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่ โดยตั้งอยู่บนพื้นฐานความเชื่อที่ว่า ความรู้สามารถเกิดขึ้นจากความมุ่งมั่นร่วมใจที่จะปฏิบัติและเรียนรู้ร่วมกัน กระบวนการหาความรู้ใหม่ในลักษณะนี้ไม่จำเป็นจะต้องดำเนินการโดยผู้เชี่ยวชาญ ภายนอกเท่านั้น แต่สามารถสร้างกลไกเพื่อการสร้างความรู้ใหม่โดยผู้ปฏิบัติได้เอง

รูปแบบของกิจกรรมในการสร้างความรู้ใหม่ ของการวิจัยเชิงปฏิบัติการ จะเป็นกระบวนการที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่องในทุกๆ กิจกรรมในเส้นเวียนก้นหอยเพื่อค้นหาความรู้อย่างลุ่มลึก ใช้วิธีการแก้ปัญหาแบบมีส่วนร่วม เน้นความร่วมมือโดยเสมอภาค สร้างความรู้เพื่อการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงของสังคม โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อสังคมที่ดีขึ้น ผลที่ได้จากการวิจัยเชิงปฏิบัติจะได้ทั้งองค์ความรู้ใหม่ และความสามารถใหม่ในการผลิตความรู้ด้วย

การวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) เป็นการอธิบายความพยายามที่จะปรับปรุงหรือพัฒนาการทำงานของผู้วิจัย ถ้าเป็นการวิจัยของครูก็เป็นการตีความหมายจากข้อมูลในเรื่องที่ครูสนใจหรือที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน เพื่อทำความเข้าใจกับสิ่งที่เกิดขึ้นในการเรียนการสอน

และนำมาสู่การพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของตนเอง

การวิจัยเชิงปฏิบัติการของครู ไม่ใช่แนวคิดการวิจัยที่หลาย ๆ คนคุ้นเคยที่จะต้องกำหนดกลุ่มประชากร เลือกกลุ่มตัวอย่าง มีการทดสอบสมมติฐานการวิจัย และก็ไม่ใช่การวิจัยในห้องปฏิบัติการทางวิทยาศาสตร์ แต่จะหมายถึง การศึกษาอย่างเป็นระบบเพื่อทำความเข้าใจกับสิ่งที่ครูปฏิบัติในชั้นเรียนเพื่อให้ดีขึ้นซึ่งมีกระบวนการอยู่ 4 ขั้นตอนคือ การวางแผน การลงมือปฏิบัติ การรวบรวมข้อมูล และการสะท้อนผลการปฏิบัติ เพื่อนำไปสู่การปรับปรุงการวางแผนในการปฏิบัติงานของครูให้ดียิ่ง ๆ ขึ้นไป

โดยทั่วไปการวิจัยเชิงปฏิบัติการอาจใช้เวลามากกว่า 2 สัปดาห์ หรืออาจเป็นหลาย ๆ เดือนระยะเวลาที่เหมาะสมในการทำวิจัยขึ้นอยู่กับความจำเป็นที่ต้องใช้เวลานานเพียงใดในการเก็บข้อมูล หรือการทดลองปฏิบัติจนกว่าจะพบว่าเป็นไปตามเป้าหมายที่ผู้วิจัยต้องการ โดยเริ่มต้นจากสิ่งที่เกี่ยวข้องและสามารถหรือมีสิทธิ์ที่จะเปลี่ยนแปลงสิ่งนั้นได้ สิ่งนั้นต้องไม่ขึ้นอยู่กับคนอื่น ๆ จนไม่สามารถเข้าไปเกี่ยวข้องได้ สิ่งที่เกี่ยวข้องนี้จะต้องเป็นสิ่งที่เราตั้งใจและเห็นคุณค่าในการเปลี่ยนแปลงเพื่อให้เกิดการพัฒนา เมื่อเป็นครูสิ่งที่เกี่ยวข้องคือการสอน จึงควรเลือกประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน ถ้ายังไม่รู้จะจับประเด็นใดให้ชัด ๆ ก็คงต้องปรึกษาหารือ พูดคุยกับเพื่อนครูในโรงเรียน เพื่อให้หลาย ๆ คนช่วยมอง ช่วยคิดและช่วยเสนอประเด็นปัญหาที่ควรค่าแก่การพิจารณา และถ้ามีเพื่อนครูหลาย ๆ คนมองเห็นประเด็นปัญหาที่สอดคล้องกันก็ถือว่าสิ่งนั้นเป็นสิ่งที่น่าจะศึกษาวิจัย เมื่อพบประเด็นปัญหาที่ควรค่าแก่การวิจัยเพื่อพัฒนางานในการเรียนการสอนแล้ว คำถามที่สำคัญต่อไปคือ จะทำอะไรต่อไป การที่จะทำอะไรต่อนั้นคงต้องถามตัวเองก่อนว่า มีอะไรบ้างที่พอจะเปลี่ยนแปลงเพื่อช่วยให้ผู้เรียนมีการพัฒนาการเรียนรู้ การค้นหาคำตอบนี้ควรจะมีการปรึกษาหารือกับผู้เรียน หรือให้ผู้เรียนตรวจสอบตนเองว่ามีปัญหาอะไร แล้วจึงร่วมกันเสนอแนวทางการปรับปรุง มีหลักฐานอะไรบ้างที่บอกให้เราทราบว่าผลที่เกิดขึ้นเป็นอย่างไร ข้อมูลที่มาจากผู้เรียน ครูผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยจะเป็นหลักฐานที่สำคัญที่จะบอกได้ว่าผลของการวิจัยเป็นอย่างไร ข้อมูลจากผู้เรียนมีหลายอย่าง เช่นการให้ผู้เรียนเขียนบันทึกแสดงความคิดเห็นต่อกิจกรรมในชั้นเรียน ผลงานที่ผู้เรียนทำ การแสดงความคิดเห็นโดยการสัมภาษณ์ของครู พฤติกรรมในการเรียนที่ครูสังเกตพบ ภาพถ่าย เทปเสียงการสัมภาษณ์ การบันทึกด้วยวีดีทัศน์ ตลอดจนการประชุมปรึกษาหารือเพื่อแสดงความคิดเห็นร่วมกันระหว่างครู ผู้เรียนและผู้ร่วมวิจัยทุกคน ในส่วนของครูก็มีการจดบันทึกสะท้อนสิ่งที่เกิดขึ้น การให้ผู้ร่วมวิจัยสังเกตการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ทั้งหมดนี้เป็นหลักฐานที่สำคัญที่ส่งผลต่อผลการวิจัยว่าเชื่อถือได้มากน้อยเพียงใด

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

เมื่อการวิจัยของเรามีหลักฐานเพียงพอที่จะบอกได้ว่าผู้วิจัยได้ทำอะไรไปบ้าง และผลที่เกิดขึ้นเป็นอย่างไร ต้องมีกระบวนการที่จะตรวจสอบผลที่เกิดขึ้นด้วย ทั้งนี้เพื่อให้เป็นที่ยอมรับในกลุ่มครูด้วยกัน วิธีการที่สำคัญคือ ผู้วิจัยต้องเรียบเรียงรายงานผลการวิจัยให้อ่านเข้าใจได้ง่าย ไม่ต้องกังวลว่ารายงานผลการวิจัยจะสั้นหรือยาวเพียงใดจึงจะเหมาะ แต่ต้องพอเพียงให้ครอบคลุมในสิ่งที่เกี่ยวข้องที่ต้องการปรับปรุง การวางแผน การใช้แผน หลักฐานข้อมูลที่รวบรวมไว้และการตีความหมายจากหลักฐานข้อมูลเหล่านั้น หลังจากเขียนรายงานเสร็จแล้วต้องให้ผู้ที่เกี่ยวข้องคือ ผู้เรียน ผู้ร่วมวิจัยและครูคนอื่น ๆ ในหมวดวิชาหรือในโรงเรียน ช่วยอ่านแล้วแสดงความคิดเห็นในเชิงวิเคราะห์ เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินงานวิจัยต่อไป ขั้นตอนนี้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้วิจัยมาก ดังนั้นผู้วิจัยต้องเปิดใจกว้าง พร้อมรับคำแนะนำจากเพื่อนครู เพราะถือว่าการพูดคุยปรึกษาหารือกันเองนี้ เป็นเครื่องมือที่สำคัญที่เราจะช่วยกันพัฒนาการศึกษาได้

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจ

ความพึงพอใจถือเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการทำงานทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ การที่เราเกิดความพึงพอใจก็จะเกิดความรัก ความผูกพัน กระตือรือร้น มุ่งมั่น ทุ่มเทความสามารถของตนเพื่อความสำเร็จของงานอย่างเต็มที่

1. ความหมายของความพึงพอใจ

ได้มีผู้เชี่ยวชาญได้ให้ความหมายเกี่ยวกับความพึงพอใจไว้ดังต่อไปนี้

วิรุฬ พรรณทวี (2542 : 14) ได้ให้ความหมายว่า ความพึงพอใจเป็นความรู้สึกภายในจิตของมนุษย์ที่ไม่เหมือนกัน ขึ้นอยู่กับแต่ละบุคคลว่าจะคาดหมายกับสิ่งหนึ่งสิ่งใดอย่างไร ถ้าคาดหวังหรือมีความตั้งใจมากและได้รับการตอบสนองด้วยดี จะมีความพึงพอใจมาก แต่ในทางตรงกันข้ามอาจผิดหวังหรือไม่พอใจเป็นอย่างยิ่งเมื่อได้รับการตอบสนองตามที่คาดหวังไว้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสิ่งที่ตนเองตั้งใจว่าจะมีมากหรือน้อย

สุพล (2540 : 27) กล่าวว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึก ความคิดเห็นในลักษณะเชิงบวกของบุคคลเมื่อได้รับการตอบสนองความต้องการหรือได้รับสิ่งตอบแทนที่คาดหวังไว้

สุภาลักษณ์ ชัยอนันต์ (2540 : 17) ได้ให้ความหมายของความพึงพอใจไว้ว่า ความพึงพอใจเป็นความรู้สึกส่วนตัวที่รู้สึกเป็นสุขหรือยินดีที่ได้รับการตอบสนองความต้องการในสิ่งที่ขาดหายไป หรือสิ่งที่ทำให้เกิดความไม่สมดุล ความพึงพอใจเป็นสิ่งที่กำหนดพฤติกรรมที่จะแสดงออกของบุคคล ซึ่งมีผลต่อการเลือกที่จะปฏิบัติในกิจกรรมใด ๆ นั้น

อุทัยพรรณ สุดใจ (2545 : 7) ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกหรือทัศนคติของบุคคลที่มีต่อ สิ่งใดสิ่งหนึ่งโดยอาจจะเป็นไปในเชิงประเมินค่า ว่าความรู้สึกหรือทัศนคติต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดนั้นเป็นไปในทางบวกหรือทางลบ

สุภาลักษณ์ ชัยอนันต์ (2540 : 17) ได้ให้ความหมายของความพึงพอใจไว้ว่า ความพึงพอใจเป็นความรู้สึกส่วนตัวที่รู้สึกเป็นสุขหรือยินดีที่ได้รับการตอบสนองความต้องการในสิ่งที่ขาดหายไป หรือสิ่งที่ทำให้เกิดความไม่สมดุล ความพึงพอใจเป็นสิ่งที่กำหนดพฤติกรรมที่จะแสดงออกของบุคคล ซึ่งมีผลต่อการเลือกที่จะปฏิบัติในกิจกรรมใด ๆ นั้น

อรรถพร (2546 : 29) ได้สรุปว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ทัศนคติหรือระดับความพึงพอใจของบุคคลต่อกิจกรรมต่าง ๆ ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงประสิทธิภาพของกิจกรรมนั้น ๆ โดยเกิดจากพื้นฐานของการรับรู้ ค่านิยมและประสบการณ์ที่แต่ละบุคคลได้รับ ระดับของความพึงพอใจจะเกิดขึ้นเมื่อกิจกรรมนั้น ๆ สามารถตอบสนองความต้องการแก่บุคคลนั้นได้

สายจิตร (2546 : 14) ได้สรุปว่า ความพึงพอใจเป็นความรู้สึกที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งเป็นไปได้ทั้งทางบวกและทางลบ แต่ถ้าเมื่อใดที่สิ่งนั้นสามารถตอบสนองความต้องการหรือทำให้บรรลุจุดมุ่งหมายได้ ก็จะเกิดความรู้สึกทางบวกแต่ในทางตรงกันข้าม ถ้าสิ่งใดสร้างความรู้สึกผิดหวังไม่บรรลุจุดมุ่งหมาย ก็จะทำให้เกิดความรู้สึกทางลบเป็นความรู้สึกไม่พึงพอใจจากความหมายที่กล่าวมา สรุปได้ว่า ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานเป็นเรื่องของความรู้สึกที่มีความสึกของบุคคลที่มีต่องานที่ปฏิบัติอยู่และความพึงพอใจจะส่งผลต่อขวัญในการปฏิบัติงาน อย่างไรก็ดีความพึงพอใจของแต่ละบุคคลไม่มีวันสิ้นสุด เปลี่ยนแปลงได้เสมอ ตามกาลเวลาและสภาพแวดล้อม บุคคลจึงมีโอกาสที่จะไม่พึงพอใจในสิ่งที่เคยพึงพอใจมาแล้ว ฉะนั้นผู้บริหารจำเป็นจะต้องสำรวจตรวจสอบความพึงพอใจในการปฏิบัติให้สอดคล้องกับความต้องการของบุคลากรตลอดไป ทั้งนี้เพื่อให้งานสำเร็จลุล่วงตามเป้าหมายขององค์กรหรือหน่วยงานที่ตั้งไว้

วัชรากรณ์ ทองมณี (2546 : 52) ได้ให้ความหมายความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกของบุคคลต่อสิ่งต่าง ๆ ในทางบวกและความรู้สึกที่เปลี่ยนแปลงได้เมื่อเวลาและสถานการณ์เปลี่ยนไป

สุลักษณ์ สุขแก้ว (2549 : 40) กล่าวว่า ความพึงพอใจเป็นความรู้สึกภายในจิตใจของมนุษย์ ซึ่งจะไม่เหมือนกัน ขึ้นอยู่กับแต่ละบุคคลว่า จะคาดหมายกับสิ่งหนึ่ง สิ่งใดอย่างไร ถ้าคาดหวังหรือมีความตั้งใจมาก เมื่อได้รับการตอบสนองด้วยดีจะมีความพึงพอใจมาก แต่ในทางตรงกันข้ามอาจผิดหวังหรือไม่พึงพอใจเป็นอย่างยิ่งเมื่อไม่ได้รับการตอบสนองตามที่คาดหวังไว้ หรือได้รับน้อยกว่าที่คาดหวังไว้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสิ่งที่ตั้งใจไว้ ว่าจะมีมากหรือน้อย ดังนั้น ความพึงพอใจในการเรียนรู้ หมายถึง ความรู้สึกพอใจที่มีต่อการได้ร่วมปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้

จนบรรลุผลหรือเป้าหมายในการเรียนรู้

มอร์ส (Morse. 1953 : 27) ได้แสดงความเห็นไว้ว่า ความหมายของความพึงพอใจ หมายถึง การลดความเครียดของผู้ทำงานให้น้อยลง ทั้งนี้เพราะธรรมชาติของมนุษย์นั้นมีความต้องการถ้าความต้องการนั้นได้รับ การตอบสนองทั้งหมดหรือบางส่วน ความเครียดจะน้อยลงความพอใจจะเกิดขึ้น และในทางกลับการถ้าความต้องการไม่ได้รับการตอบสนอง ความเครียดและความไม่พอใจจะเกิดขึ้น

สเตราส์ และ เซย์เลส (Strauss and Sayless. 1960 : 119-121) ได้สรุปไว้ว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกพอใจในงานที่ทำและเต็มใจที่จะปฏิบัติงานนั้นให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์ตามหน่วยงานหรือองค์กร

แอปเปิลไวท์ (Applewhite. 1965 : 8) ได้แสดงความคิดเห็นไว้ว่า ความพึงพอใจ หมายถึงความสุข ความสบายที่ได้รับจากการทำงาน ความสุขที่ได้รับจากการทำงานร่วมกับเพื่อนร่วมงานและทัศนคติที่ดีต่องาน

เคอร์เมอร์ฮอร์น (Schermerhorn. 1984 : 230) ได้แสดงความคิดเห็นไว้ว่า ความพึงพอใจ เป็นระดับหรือขั้นของความรู้สึก ในด้านบวกหรือลบของคนที่มีต่อลักษณะต่าง ๆ ของงาน รวมทั้งงานที่ได้รับมอบหมาย การจัดระบบงาน และความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน

จากความหมายข้างต้น สรุปได้ว่าความพึงพอใจหมายถึง ความรู้สึกภายในของมนุษย์ต่อสิ่งรอบ ๆ ตัว ที่มีทั้งทางบวกและทางลบ สามารถเปลี่ยนได้เมื่อเวลาและสถานการณ์เปลี่ยนไป ถ้าที่ได้รับการตอบสนองดีก็จะมีความพึงพอใจมาก ถ้าไม่ได้รับการตอบสนองที่ไม่ดีก็จะได้รับความพอใจน้อย

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

2. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับความพึงพอใจ

มาสโลว์ (Maslow. 1970 : 66 – 70 ; อ้างถึงใน สุลักษณ์ สุขแก้ว. 2549 : 40 – 50) นักจิตวิทยาชาวอังกฤษได้เสนอทฤษฎี ความต้องการตามลำดับโดยมีสาระสำคัญคือ มนุษย์จะมีความต้องการอยู่ตลอดเวลาไม่มีที่สิ้นสุด ตราบใดที่ยังมีชีวิตอยู่และความต้องการของคนจะมีลักษณะเป็นลำดับขั้นจากต่ำไปหาสูงตามลำดับ ความสำคัญโดยมนุษย์จะเกิดความต้องการในระดับต้นก่อน เมื่อความต้องการนั้นได้รับการตอบสนองจนเป็นที่พอใจแล้ว มนุษย์จะเกิดความต้องการในลำดับที่สุดขึ้นมา ซึ่งความต้องการของมนุษย์จะเป็นตัวผลักดันให้มนุษย์ทำสิ่งต่าง ๆ ลงไปเพื่อให้สิ่งที่ต้องการขึ้นมา มาสโลว์ (Maslow) ได้แบ่งความต้องการของมนุษย์ออกเป็น 5 ลำดับขั้น คือ

1. ความต้องการทางกายภาพ (Physiological Needs) หมายถึงความต้องการขั้นพื้นฐานของมนุษย์ที่จะขาดมิได้ ได้แก่ ความต้องการด้านสรีระ ความต้องการด้านปัจจัย 4 ความต้องการทางเพศ เป็นต้น

2. ความต้องการความปลอดภัย (Safety Needs) หมายถึงความมั่นคงปลอดภัยทั้งทางร่างกายและความมั่นคงทางเศรษฐกิจ ได้แก่ การได้รับความปลอดภัยจากสิ่งต่าง ๆ รอบด้าน

3. ความต้องการทางสังคม (Social Needs) เป็นความต้องการที่จะเข้าไปมีส่วนร่วมในสังคมและได้รับการยอมรับในสังคม ความเป็นมิตรและความรักจากเพื่อน

4. ความต้องการยกย่องนับถือยอมรับ (Esteem Needs) หมายถึงความต้องการที่จะมีชื่อเสียงเกียรติยศ ได้รับการเคารพยกย่องในสังคม ต้องการให้ผู้อื่นยอมรับนับถือว่าเป็นบุคคลที่มีคุณค่า ยอมรับในความรู้และความสามารถ

5. ความต้องการที่จะประจักษ์ในตัวเอง (Self Actualization) หมายถึง ความต้องการที่จะประสบความสำเร็จสมหวังในชีวิตที่อยากทำ อยากเป็นสิ่งที่ตนหวังไว้ ฝันไว้ ได้ทำอะไรตามที่ตนเองต้องการจะทำ และมีความสุขกับสิ่งที่ตนเองต้องการทำ

โคร์แมน (Korman. 1977 ; อ้างอิงใน สมศักดิ์ คงเที่ยง และอัญชลี โพธิ์ทอง. 2542 : 161-162) ได้จำแนกทฤษฎีความพึงพอใจในงานออกเป็น 2 กลุ่มคือ

1. ทฤษฎีการสนองความต้องการ กลุ่มนี้ถือว่าความพึงพอใจ ในงานเกิดจากความต้องการ ส่วนบุคคลที่มีความสัมพันธ์ต่อผลที่ได้รับจากงานกับการประสบความสำเร็จตามเป้าหมายส่วนบุคคล

2. ทฤษฎีการอ้างอิงกลุ่ม ความพึงพอใจในงานมีความสัมพันธ์ในทางบวกกับคุณลักษณะของงานตามความปรารถนาของกลุ่ม ซึ่งสมาชิกให้กลุ่มเป็นแนวทางในการประเมินผลการทำงาน

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

มันฟอร์ด (Manford. 1972 ; อ้างถึงใน สมศักดิ์ คงเที่ยง และอัญชลี โพธิ์ทอง. 2542 : 162) ได้จำแนกความคิดเกี่ยวกับความพึงพอใจงานจากผลการวิจัยออกเป็น 5 กลุ่มดังนี้

1. กลุ่มความต้องการทางด้านจิตวิทยา กลุ่มนี้ ได้แก่ Maslow, A.H., Herzberg, F. และ Likert, R. โดยมองความพึงพอใจงานเกิดจากความต้องการของบุคคลที่ต้องการความสำเร็จของงานและความต้องการการยอมรับจากบุคคลอื่น

2. กลุ่มภาวะผู้นำมองความพึงพอใจงานจากรูปแบบและการปฏิบัติของผู้นำที่มีต่อผู้ใต้บังคับบัญชา กลุ่มนี้ ได้แก่ Blake, R.R., Mouton, J.S. และ Fiedler, R.R.

3. กลุ่มความพยายามต่อรองรางวัล เป็นกลุ่มที่มองความพึงพอใจจากรายได้ เงินเดือน และผลตอบแทนอื่น ๆ กลุ่มนี้ ได้แก่ กลุ่มบริหารธุรกิจของมหาวิทยาลัยแมนเชสเตอร์ (Manchester Business School)

4. กลุ่มอุดมการณ์ทางการจัดการมองความพึงพอใจจากพฤติกรรมการบริหารงานขององค์กร ได้แก่ Crogier, M. และ Coulder, G.M.

5. กลุ่มเนื้อหาของงานและการออกแบบงาน ความพึงพอใจงานเกิดจากเนื้อหาของตัวงาน กลุ่มแนวคิดนี้มาจากสถาบันทาวิสตอค (Tavistock Institute) มหาวิทยาลัยลอนดอน

มอร์ซ และ เดวิส (Morse and David ; อ้างถึงใน เจริญศรี พันปี. 2546 : 13) ได้ให้ความหมายของความพึงพอใจไว้สรุปได้ว่า หมายถึง สิ่งที่เกิดขึ้นกับมนุษย์เมื่อความ ต้องการพื้นฐานทั้งร่างกายและจิตใจได้รับการตอบสนองและสามารถลดความตึง เครียดความกระวนกระวาย หรือภาวะไม่สมดุลทางร่างกาย ของมนุษย์ให้น้อยลงหรือหมดไปทำให้มนุษย์เกิดความพึงพอใจ

ในการจัดการเรียนการสอน การทำให้ผู้เรียนเกิดความพึงพอใจในการเรียนจึงเป็นองค์ประกอบสำคัญที่ทำให้ ผู้เรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพเพราะว่า การที่บุคคลจะเรียนรู้หรือมีพัฒนาการและความเจริญงอกงามนั้น บุคคลจะต้องอยู่ในสภาวะพึงพอใจ สุขใจ เป็นเบื้องต้น นั่นคือ บุคคลจะต้องได้รับการจูงใจทั้งในลักษณะนามธรรมและรูปธรรม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของประพัฒน์ จำปาไทย (2524 : 4) ว่านักศึกษาที่มีสติปัญญาเท่ากัน ถ้ามีแรงจูงใจในการเรียนต่างกัน จะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน และการเรียนจะเกิดขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพที่สุดเมื่อผู้เรียนได้รับการ จูงใจ

แรงจูงใจเป็นหัวใจสำคัญของการเรียนเพราะมีอิทธิพลต่อการเรียนรู้และการสอน สูงมาก ดังนั้น ในการจัดการสอนของนักศึกษาผู้บริหารและผู้สอนจะต้องพยายามสร้างสิ่งจูงใจให้เกิดขึ้น เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความพึงพอใจมีความสนใจต่อการเรียนการสอน ทั้งนี้เพราะว่าการเรียนการสอนจะประสบผลสำเร็จได้ก็เพราะผู้บริหารและผู้สอน ให้ความสำคัญรวมทั้งเป็นความพยายามของผู้เรียนด้วยนั่นเอง

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

3. วิธีการสร้างความพึงพอใจในการเรียน

มีการศึกษาในด้านความสัมพันธ์เชิงเหตุและผลระหว่างสภาพทางจิตใจกับผล การเรียนจุดที่น่าสนใจจุดหนึ่ง คือ การสร้างความพอใจในการเรียนตั้งแต่เริ่มต้นให้แก่ทุกคน ซึ่งในเรื่องนี้มีผู้ให้แนวคิดไว้หลายท่าน ดังนี้

สกินเนอร์ (Skinner. 1971 : 1 ; อ้างถึงใน วันทยา วงศ์ศิลปภิรมย์. 2533 : 9) มีความเห็นว่า การปรับพฤติกรรมซึ่งเขาหมายถึงเสรีภาพและความภาคภูมิ จุดหมายปลายทางที่แท้จริงของการศึกษา คือ การทำให้คนมีความเป็นตัวของตัวเองมีความรับผิดชอบต่อการกระทำของตน เสรีภาพ และความภาคภูมิ เป็นครรลองของการไปสู่ความเป็นคนดังกล่าวนั้น

เสรีภาพ มีความหมายตรงข้ามกับการควบคุม แต่เสรีภาพในความหมายของสกินเนอร์ไม่ได้หมายถึงความเป็นอิสระจากการควบคุม หรือความเป็นอิสระจากสิ่งแวดล้อม แต่หมายถึงความเป็นอิสระจากการควบคุมบางชนิดที่มีลักษณะแข็งกร้าวนั่นไม่ได้ หมายถึงการทำลายหรือ

หนีจากสิ่งแวดล้อม แต่เป็นการวิเคราะห์และเปลี่ยนหรือ ปรับปรุงรูปแบบใหม่ให้แก่สิ่งแวดล้อมนั้นโดยทำให้อำนาจการควบคุมอ่อนตัวลงจน บุคคลเกิดความรู้สึกว่าตนมิได้ถูกควบคุมหรือต้องแสดงพฤติกรรมใด ๆ ที่เนื่องมาจากการกดดันภายนอกบางอย่าง บุคคลควรได้รับการยกย่องยอมรับในผลสำเร็จของการกระทำ การเป็นที่ยกย่องยอมรับในผลสำเร็จของการกระทำ การเป็นที่ยกย่องยอมรับเป็นความภาคภูมิ ความภาคภูมิเป็นคุณค่าของมนุษย์ แต่การกระทำที่ควรได้รับการยกย่อง ยอมรับมากเท่าไรจะต้องเป็นการกระทำที่ปลอดจากการบังคับหรือสิ่งควบคุมใด ๆ มากเท่านั้น นั่นคือ สัดส่วนประมาณของการยกย่องยอมรับที่ให้แก่การกระทำจะเป็นส่วนกลับกับความ เด่นหรือความสำคัญของสาเหตุที่จูงใจให้เขากระทำ

แนวคิดของสกินเนอร์ (Skinner. 1971 : 52 ; อ้างถึงใน วันทยา วงศ์ศิลปภิรมย์. 2533 : 10) สรุปได้ว่า เสรีภาพนำไปสู่ความภาคภูมิ และความภาคภูมินำบุคคลไปสู่ความ เป็นตัวของตัวเองเป็นผู้มีความรับผิดชอบต่อการคิด ตัดสินใจ การกระทำ และผลที่เกิดขึ้นจากการกระทำของตนเองและนั่นคือ เป้าหมายปลายทางที่แท้จริงของการศึกษา สิ่งที่สกินเนอร์ต้องการเฟ้น คือ การปรับแก้พฤติกรรมของคนต้องแก้ด้วยเทคโนโลยีของพฤติกรรม เท่านั้น จึงจะสำเร็จ ส่วนการจะใช้เทคโนโลยีของพฤติกรรมนี้กับใครอย่างไร ด้วยวิธีไหน ถือเป็นเรื่องของการตัดสินใจใช้ศาสตร์ซึ่งต้องอาศัยภูมิปัญญาของผู้ใช้ เท่านั้น

บลูม (Bloom. 1976 : 72-74 ; อ้างถึงใน วันทยา วงศ์ศิลปภิรมย์. 2533 : 8) มีความ เห็นในทำนองเดียวกันว่า ถ้าสามารถจัดให้นักเรียนได้ทำกิจกรรมตามที่ตนเองต้องการ ก็น่าจะคาดหวังได้แน่นอนว่านักเรียนทุกคนได้เตรียมตัวสำหรับกิจกรรมที่ตนเอง เลือก หรือจากสิ่งนอกโรงเรียนที่นักเรียนอยากเรียน เช่น การขับรถยนต์ ดนตรีบางชนิด เกม หรืออะไรบาง อย่างที่นักเรียนอาสาสมัครและตัดสินใจได้โดยเสรีในการ เรียน การมีความกระตือรือร้นและความสนใจเมื่อเริ่มเรียน จะทำให้นักเรียน เรียนได้เร็ว และประสบความสำเร็จสูง อย่างไรก็ตาม บลูมเห็นว่า วิธีนี้ค่อนข้างเป็นอุดมคติที่จัดได้ลำบาก

จากแนวคิดเกี่ยวกับเสรีภาพกับการเรียนนี้โรเจอร์ (Rogers. 1974 : 485-497 ; อ้างถึงในวันทยา วงศ์ศิลปะภิรมย์. 2533 : 8) นักจิตวิทยาผู้ริเริ่ม วิธีบำบัดคนไข้ทางจิตแบบยึดคนไข้เป็นศูนย์กลาง และใช้วิธีการบำบัดบนรากฐานการสร้างบรรยากาศทางอารมณ์ทำให้คนไข้รู้สึกสบายใจและเป็นอิสระพอที่จะเข้าใจพื้นฐานแบบแผนชีวิตของตน และสามารถค้นหาทางเลือกของการคิด รู้สึก และกระทำสิ่งที่เป็นประโยชน์หรือความสุขแก่ตัวเองได้มากที่ชุด

โรเจอร์โยงหลักการนี้เข้ามาสู่แนวปฏิบัติทางการศึกษารูปแบบการศึกษาที่พึงปรารถนาตามทัศนะของเขาต้องสามารถนำนักเรียนไปสู่ความเป็นบุคคลที่มีสัจ การแห่งตน สามารถทำให้บุคคลมีความอยากรู้อยากเห็นด้วยจิตใจที่เป็นอิสระได้ เลือกทางเดินใหม่ตามความสนใจของ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ตนเองได้ และตระหนักได้ว่าทุกสิ่งทุกอย่างล้วนอยู่ใน กระบวนการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการศึกษาที่เอื้อต่อเป้าหมายดังกล่าว โรเจอร์เรียกว่า การเรียนรู้แบบประสบการณ์

ทัศนะของโรเจอร์ เกี่ยวกับการศึกษาค่อนข้างชัดเจนต่อการนำไปปฏิบัติแนวทางที่เขาให้ไว้มี ลักษณะเป็นการจัดแบบ "ห้องเรียนเปิด" หรือเป็นการศึกษาเป็นรายบุคคล อย่างไรก็ตาม สิ่งที่โรเจอร์พยายามจะสื่อกับครู คือการให้เสรีภาพในการเรียน จะเป็นการ ปูพื้นฐานทางด้านอารมณ์ให้นักเรียน ทำให้นักเรียนเกิดความกระตือรือร้นที่จะสำรวจสิ่ง ที่มีความ หมายและใช้ความพยายามต่อสิ่งนั้นมากกว่าปกติอาจกล่าวได้ว่า ความพึงพอใจของนักศึกษาในการศึกษาเล่าเรียนจะเกิดจากองค์ประกอบต่าง ๆ เหล่านี้คือคุณสมบัติของครู วิธีสอน กิจกรรมการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล จึงจะประสบความสำเร็จในการเรียน ดังนั้น จึงเป็นหน้าที่ของ ผู้บริหารและครู ที่จะสร้างความสุขในการเรียนให้กับผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนมีความพึงพอใจ มีความรักและมีความกระตือรือร้นในการเรียน โดยการปรับปรุงองค์ประกอบต่าง ๆ ของผู้สอน มีการยกย่องให้กำลังใจแก่ผู้เรียนที่กระทำความดี มีมนุษย์สัมพันธ์ที่ดีกับ ลูกศิษย์ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความเจริญก้าวหน้า การสร้างภาพแวดล้อมเกี่ยวกับอาคาร สถานที่ที่เหมาะสม น่าอยู่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็นรวมทั้งรับฟังและให้ความช่วย เหลือเมื่อผู้เรียนประสบกับปัญหาทุกข์ร้อน ปัจจัยความพึงพอใจนี้จึงเป็นสิ่ง สำคัญประการหนึ่งที่จะส่งผลให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จในการศึกษาเล่าเรียน

จากแนวคิดดังกล่าวสรุปได้การที่จะดูว่าผู้เรียนนั้นพอใจในกิจกรรมการเรียนรู้นั้นจะต้องเกิดจากองค์ประกอบต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นครู วิธีสอน กิจกรรมการเรียนกาสอน การวัดและประเมินผล ซึ่งปัจจัยต่าง ๆ เหล่านี้จะช่วยทั้งให้ผู้เรียนได้บรรลุตามเป้าหมายของหลักสูตรและเนื้อหาตามที่ได้ตั้งไว้

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษาผลของการวิจัยปฏิบัติการการใช้กลวิธีการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบ CIPPA MODEL เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจและความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนโกสุมวิทยาสรรค์ ผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งภายในประเทศและต่างประเทศดังนี้

1. งานวิจัยในประเทศ

อดิศร ศิริ (2543 : 87) ได้ทำการวิจัยการพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางโดยใช้โมเดลซิปปาสำหรับวิชาชีววิทยา ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ผลการวิจัย

พบว่า โมเดลซิปปาเป็นกิจกรรมการเรียนการสอนที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการเลือกเรียนและทำกิจกรรมตามความต้องการ ปฏิบัติกิจกรรมด้วยตัวเอง และชื่นชมผลงานของตัวเองและกลุ่ม ทำให้ผู้เรียนเกิดความรักและมีทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีววิทยา นอกจาก นั้นยังเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เคลื่อนไหวร่างกายเหมาะสมกับวัยและวุฒิภาวะ ผู้เรียนมีความสนใจในกิจกรรมที่หลากหลาย ทำให้มีความพร้อมในการเรียนรู้ มีความกระฉับกระเฉง ตื่นตัว ไวต่อการรับรู้ข้อมูลข่าวสารและพฤติกรรมต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนยังท้าทายความคิดสติปัญญาของผู้เรียน สามารถกระตุ้นให้ผู้เรียนใช้ความคิดอย่างเต็มที่และช่วยนักเรียนให้มีโอกาสปฏิสัมพันธ์กับบุคคลและสิ่งแวดล้อมได้อย่างกว้างขวาง ส่งผลต่ออารมณ์ความรู้สึกของผู้เรียนโดยตรง ผู้เรียนมีความรู้สึกชื่นชมต่อกิจกรรมที่จัดขึ้น ยังผลให้การเรียนรู้มีความหมายต่อผู้เรียน

จิรนันท์ บุญเรือน (2544 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ผลการสอนโดยใช้รูปแบบการสอนแบบซิปปาที่เน้นกระบวนการเรียนรู้ทางภาษา ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเจตคติต่อการเรียนภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ผลการวิจัย พบว่า คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเจตคติต่อการเรียนภาษาไทย ของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนซิปปาที่เน้นกระบวนการเรียนรู้ทางภาษาสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนตามปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อัมพา บุ่ยศิริรักษ์ (2544 : 5-28) ได้ทำการวิจัยเรื่องการจัดการเรียนการสอนเรื่อง การจัดการเรียนการสอนแบบซิปปาโมเดล วิชาภาษาไทย ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนสากเหล็กวิทยา จังหวัดพิจิตร โดยจัดประสบการณ์ตรงให้กับผู้เรียนได้เรียนรู้กว้างและลึกด้วยการวางแผนคิด วิเคราะห์ ทดลอง ปฏิบัติ และแก้ปัญหาด้วยการศึกษาค้นคว้าจากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ ด้วยตนเอง ทั้งเป็นรายบุคคลและกลุ่ม ใช้เทคนิคการตั้งคำถามทุกขั้นตอนของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อกระตุ้นและส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ต่อไป ให้ผู้เรียนได้เชื่อมความรู้กับชีวิตจริง การประเมินผลการเรียนรู้ทั้ง 3 ด้าน คือ พุทธพิสัย ทักษะพิสัยและจิตพิสัย ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01

ชาริณี ตรีวรัญญู (2545 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัย เรื่อง ผลของการจัดกระบวนการเรียนการสอนคณิตศาสตร์ตามหลักซิปปาที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์และเจตคติต่อการเรียนคณิตศาสตร์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ตัวอย่างประชากรเป็นนักเรียนโรงเรียนจิ๋นเต๊อะแก่งคอย จังหวัดสระบุรี จำนวน 70 คน พบว่านักเรียนที่ได้รับการจัดกระบวนการเรียนการสอนคณิตศาสตร์ตามหลักซิปปา มีคะแนนค่าเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์และแบบวัดเจตคติสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการจัดกระบวนการเรียนการสอนคณิตศาสตร์ตามปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

บุญฤดี แซ่ล้อ (2545 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัย เรื่อง ผลของการจัดการเรียนการสอนวิทยาศาสตร์ โดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนซิปปา ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ และเจตคติทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 พบว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์ ทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ และเจตคติทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียน ที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนวิทยาศาสตร์ โดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนซิปปา สูงกว่านักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนปกติ

ขจีรัตน์ นนทะภา (2545 : 4-16) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การสอนแบบซิปปา ในรายวิชาร้อยมาลัย งานบ้าน และโครงงาน ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนนารีนุกูล จังหวัดอุบลราชธานี โดยออกแบบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างหลากหลาย ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ง่าย โดยนำทฤษฎีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ด้วยการลงมือปฏิบัติ มีการสร้างเครื่องมือหรือสื่อการเรียนการสอนให้มีความสมบูรณ์ มีคุณค่า ปลูกฝังความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ คุณธรรม จริยธรรม จัดสิ่งแวดล้อมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน เชื่อมโยงความคิดระหว่างครูและนักเรียน ประเมินผลอย่างหลากหลายตามแนวทางที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญที่สุด และนำความรู้ที่ได้ไปใช้ในชีวิต ประจำวัน ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

นิตติญาพร ประเสริฐสังข์ (2545 : 84) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนวิชาวิทยาศาสตร์ เรื่อง กลไกมนุษย์ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้รูปแบบการสอนแบบซิปปา ผลการวิจัยสรุปได้ว่า กิจกรรมการเรียนการสอนวิชาวิทยาศาสตร์ โดยใช้รูปแบบการสอนแบบซิปปา เป็นกิจกรรมที่เน้นผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมอย่างทั่งถึงและมากที่สุด ทั้งร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา ได้ลงมือปฏิบัติจริง นักเรียนมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนและครู ทั้งในรูปแบบของการกระทำ ความรู้สึกและความคิด ได้อภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน ช่วยเหลือกันทำงานและอาศัยทักษะกระบวนการต่าง ๆ ในการเรียนรู้ ตลอดจนสร้างองค์ความรู้ ได้ด้วยตัวของนักเรียนเอง สามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้ ส่วนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยรูปแบบการสอนที่พัฒนาขึ้นในวิชาวิทยาศาสตร์ เรื่อง กลไกมนุษย์ ปรากฏว่า นักเรียนร้อยละ 80 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนผ่านเกณฑ์ความรอบรู้ที่กำหนด คือ ร้อยละ 60 ของคะแนนเต็ม

ฐาปนี วิชัยรัมย์ (2547 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อฝึกทักษะการแก้โจทย์ปัญหา เรื่อง เศษส่วน วิชาคณิตศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้เทคนิคการเรียนรู้ร่วมกัน ผลการวิจัยพบว่า แผนจัดการเรียนรู้เพื่อฝึกทักษะการแก้โจทย์ปัญหาเรื่องเศษส่วนมีประสิทธิภาพ 79.05/78.33 สูงกว่าเกณฑ์ 75/75 ที่ตั้งไว้ นักเรียนมีทักษะการแก้โจทย์

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ปัญหาหลังเรียนเพิ่มขึ้นจากก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีความพึงพอใจต่อการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ฝึกทักษะแก้โจทย์ปัญหาอยู่ในระดับพึงพอใจมาก จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวกับเรื่องโจทย์ปัญหาคณิตศาสตร์ สรุปได้ว่า ความสามารถของผู้เรียน คือ นักเรียนสามารถวิเคราะห์โจทย์ได้ หาวิธีการแก้ปัญหาเพื่อหาคำตอบได้ และความสามรถในการหาคำตอบที่คำนึงถึงความเป็นไปได้ในชีวิตจริง ซึ่งมีวิธีการจัดการเรียนการสอน และเทคนิคการสอนที่หลากหลาย สามารถพัฒนาความสามรถในการแก้โจทย์ปัญหาได้

มัณฑกานต์ เชื้อสะอาด (2547 : บทคัดย่อ) ได้นำรูปแบบการสอนแบบซิปปาไปใช้ในการเปรียบเทียบความขยันหมั่นเพียร ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านหลวง อำเภอแม่อาย จังหวัดเชียงใหม่ ก่อนและหลังการร่วมกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปา ผลปรากฏว่าความขยันหมั่นเพียรของนักเรียนเพิ่มขึ้นหลังการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปา

สุดแสวง สีกาศรี (2547 : 63 -131) ได้ศึกษาการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ วิชาคณิตศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เรื่อง อัตราส่วนและร้อยละโดยใช้โมเดลซิปปา ผลการศึกษาพบว่า 1) ผลการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง อัตราส่วนและร้อยละของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้โมเดลซิปปา ซึ่งได้จากองค์ประกอบ 4 ส่วน คือ 1) คะแนนจากการทำแบบฝึกทักษะท้ายแผน การเรียนรู้แต่ละวงจร สรุปว่า แผนการเรียนรู้ที่ 1 ถึงแผนการเรียนรู้ที่ 8 นักเรียนได้คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 7.83 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 78.33 ถึง 9.67 คิดเป็นร้อยละ 96.67 จากคะแนนเต็ม 10 คะแนน และนักเรียนผ่านเกณฑ์รอบรู้ ร้อยละ 83.33 ถึง ร้อยละ 100 2) คะแนนจากการทดสอบย่อยท้ายวงจร ในวงจรที่ 1- 4 สรุปได้ว่า นักเรียนได้คะแนนเฉลี่ย ตั้งแต่ 7.33 ถึง 8.00 คิดเป็นร้อยละ 73.33 ถึง คิดเป็นร้อยละ 80.00 3) ผลการประเมินพฤติกรรมของครูในการจัดการเรียนรู้เรื่องอัตราส่วนและร้อยละ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้โมเดลซิปปา พบว่าครูมีการจัดกิจกรรมตามขั้นตอน สอดคล้องกับรูปแบบการสอนแบบซิปปา ครูมีการเตรียมความพร้อมก่อนสอนทุกครั้ง เตรียมสื่อ อุปกรณ์และเสนอแนะแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายแก่ผู้เรียนทำให้ผู้เรียนได้พัฒนาการเรียนรู้ขึ้นตามลำดับ 2) ผลการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง อัตราส่วนและร้อยละโดยใช้โมเดลซิปปา หลังจากทำการสอนครบทุกวงจรแล้ว พบว่า นักเรียนกลุ่มเป้าหมายจำนวน 24 คน ได้คะแนนสูงสุด 27 คะแนน ต่ำสุด 19 คะแนน คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 23.96 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 79.86 สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้คือร้อยละ 70 และมีจำนวนนักเรียนผ่านเกณฑ์ ร้อยละ 87.75 สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้คือร้อยละ 75

พิไลวรรณ สถิตย์ (2548 : 71-111) ได้ศึกษาการพัฒนาแผนการเรียนรู้ เรื่อง การแปลงทางเรขาคณิต ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้รูปแบบการสอนแบบซิปปา และรูปแบบการสอนของสถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ผลการวิจัยพบว่า 1) แผนการเรียนรู้

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

คณิตศาสตร์ โดยใช้รูปแบบการสอนแบบซิปปา ที่พัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพ 85.347/ 83.77 สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดและมีดัชนีประสิทธิผล ของแผนการเรียนรู้คณิตศาสตร์ โดยใช้รูปแบบการสอนแบบซิปปา เท่ากับ 0.7254 หรือคิดเป็นร้อยละ 72.54 2) แผนการเรียนรู้คณิตศาสตร์ โดยใช้รูปแบบการสอนของ สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ที่พัฒนาขึ้น มีประสิทธิภาพ 81.40/77.93 สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด และมีดัชนีประสิทธิผลของแผนการเรียนรู้คณิตศาสตร์ โดยใช้รูปแบบการสอนของ สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เท่ากับ 0.6473 หรือคิดเป็นร้อยละ 64.73 3) นักเรียนที่เรียนด้วยแผนการเรียนรู้คณิตศาสตร์ โดยใช้รูปแบบการสอนแบบซิปปามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่เรียนด้วยแผนการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนของ สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 4) นักเรียนที่เรียนด้วยแผนการเรียนรู้คณิตศาสตร์โดยใช้รูปแบบการสอนแบบซิปปา และรูปแบบการสอนของ สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มีความคงทนในการเรียนรู้ 5) นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนรู้ด้วยแผนการเรียนรู้คณิตศาสตร์ โดยใช้รูปแบบการสอนแบบซิปปา อยู่ในระดับมาก

ปอเรียม แสงชาลี (2549 : 95-138) ได้ศึกษาการพัฒนาผลการเรียนเรื่องเส้นขนาน โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ตามรูปแบบซิปปา (CIPPA Model) และกิจกรรมการเรียนรู้ตามรูปแบบของสถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ที่มีผลต่อการเรียนรู้ของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผลการวิจัยพบว่า 1) แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามรูปแบบซิปปา และแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามรูปแบบของ สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เรื่อง เส้นขนาน ชั้นมัธยม ศึกษาปีที่ 2 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 80.11/79.63 และ 77.88/76.06 2) ค่าดัชนีประสิทธิผลของแผน การจัดกิจ กรรมการเรียนรู้ตามรูปแบบซิปปาและแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามรูปแบบของ สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เท่ากับ 0.7107 และ 0.6580 คิดเป็นร้อยละ 71.07 และ 65.80 ตามลำดับ 3) นักเรียนที่เรียนโดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามรูปแบบซิปปาและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามรูป แบบของ สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไม่แตกต่างกัน 4) นักเรียนที่เรียนโดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามรูปแบบซิปปา มีความสามารถในการให้เหตุผลทางคณิตศาสตร์ สูงกว่านักเรียนที่เรียนโดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามรูป แบบของ สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 5) นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนโดยใช้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามรูปแบบซิปปาและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามรูปแบบของ สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี อยู่ในระดับมาก 6) นักเรียนที่เรียนโดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามรูปแบบซิปปา มีความคงทนในการเรียนรู้หลัง

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

เรียนได้ทั้งหมด ส่วนนักเรียนที่เรียนโดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามรูปแบบของ สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี นักเรียนสามารถคงทนความรู้ได้ คิดเป็นร้อยละ 87.07 ของคะแนนเฉลี่ยหลังเรียน

จันที สิทธิศาสตร์ (2549 : 72-99) ได้ศึกษาการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้โมเดลซิปปา (CIPPA MODEL) เรื่อง สมการเชิงเส้นตัวแปรเดียว ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผลการศึกษาพบว่า 1) แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้ซิปปา (CIPPA MODEL) เรื่อง สมการเชิงเส้นตัวแปรเดียว ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีประสิทธิภาพ เท่ากับ 78.42/76.09 2) ดัชนีประสิทธิผลของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ซิปปา (CIPPA MODEL) เรื่อง สมการเชิงเส้นตัวแปรเดียว ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 พบว่า นักเรียนมีคะแนนเพิ่มขึ้น 0.6421 หรือคิดเป็น ร้อยละ 64.21 3) นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้ซิปปา (CIPPA MODEL) เรื่อง สมการเชิงเส้นตัวแปรเดียว ชั้นมัธยม ศึกษาปีที่ 1 หลังจากเรียนไปแล้ว 2 สัปดาห์ สามารถคงทนในการเรียนรู้ได้ทั้งหมด

ชุติมา ช่อเมือง (2551 : 83-86) ได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนที่เรียนโดยกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปา เรื่อง ลอยกระทง กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ผลการศึกษาพบว่า 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง ลอยกระทง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 มีประสิทธิภาพ 83.68/83.67 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ 2) แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้มีดัชนีประสิทธิผล เท่ากับ 0.7048 แสดงว่านักเรียนมีความก้าวหน้าในการเรียนร้อยละ 70.48 3) นักเรียนที่เรียนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปา มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการคิดวิเคราะห์หลังเรียนเพิ่มขึ้นจากก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยสรุป การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปา กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ส่งเสริมให้นักเรียนเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการคิดวิเคราะห์สูงขึ้น สามารถนำไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้บรรลุจุดมุ่งหมายได้ง่ายขึ้น

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ประทินทิพย์ พรไชยยา (2552 : 129-134) ได้วิจัยการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การคิดวิเคราะห์และเจตคติต่อการเรียนภาษาไทย ชุดภาษาเพื่อชีวิต (ภาษาพาที) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ระหว่างการจัดการเรียนรู้ตามแนวทฤษฎีพหุปัญญากับการจัดการเรียนรู้แบบซิปปา ผลการวิจัยพบว่า แผนการจัดการเรียนรู้ตามแนวทฤษฎีพหุปัญญา และแผนการจัดการเรียนรู้แบบซิปปา กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 3.34/80.05 และ 82.37/79.08 ตามลาดับ ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ ค่าดัชนีประสิทธิผลของแผนการจัดการเรียนรู้ ตามแนวทฤษฎีพหุปัญญาและการจัดการเรียนรู้แบบซิปปา มีค่าเท่ากับ 0.7076 และ 0.6905 แสดงว่านักเรียนมีความก้าวหน้าในการเรียนร้อยละ 70.76 และ 69.05 ตามลาดับ และนักเรียนชั้น

ประถมศึกษาปีที่ 5 กลุ่มที่เรียนโดยการจัดการเรียนรู้ตามแนวทฤษฎีพหุปัญญา กับกลุ่มที่จัดการเรียนรู้แบบซิปปา มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การคิดวิเคราะห์และเจตคติต่อการเรียน หลังเรียนไม่แตกต่างกัน

มัลลิกา แก้งคา (2553 : 82-85) ได้ศึกษาผลการจัดการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง คำราชาศัพท์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบซิปปา ผลการศึกษาพบว่า แผนการจัดการเรียนรู้รูปแบบซิปปา ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง คำราชาศัพท์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 92.34/92.38 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ นักเรียนที่เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้รูปแบบซิปปา เรื่อง คาราชาศัพท์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01 และนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หลังเรียนด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้รูปแบบซิปปา มีคะแนนเฉลี่ยการคิดวิเคราะห์เท่ากับ 17.43 คะแนน จากคะแนนเต็ม 20 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 87.14

สรุปได้ว่าการศึกษาและการวิจัยที่กล่าวมาข้างต้น แสดงให้เห็นถึงการจัดการเรียนการการสอนในรูปแบบซิปปา มีการใช้กิจกรรมที่หลากหลาย นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียน ทั้งในด้านการคิด วิเคราะห์ สามารถสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตัวเอง และยังสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ด้วย รวมทั้งผลสัมฤทธิ์หลังเรียนยังสูงกว่าก่อนเรียน นอกจากนั้นจะเห็นได้ว่ารูปแบบการเรียนรู้แบบ CIPPA นั้นยังใช้กับหลากหลายสาขาวิชา รวมทั้งเป็นรูปแบการสอนที่เป็นทั้งการเรียนรู้แบบร่วมมือกันและเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

2. งานวิจัยต่างประเทศ

ซิสค์ และ โจเซฟ (Zisk and Joseph. 1994 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาผลของการเรียนรู้แบบร่วมมือในการศึกษามโนมติในวิชาเคมีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือและไม่ใช่การร่วมมือภายในกลุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาคือแบบวัดเจตคติของนักเรียน โดยเป็นแบบทดสอบอิเล็กทรอนิกส์ของสหรัฐอเมริกา ซึ่งจะเปรียบเทียบทั้งสมรรถภาพพื้นฐานและปัจจัยอื่นที่มีผลในการศึกษามโนมติของนักเรียนที่เป็นกลุ่ม จำนวนประชากรที่ใช้ในการศึกษา 49 คน แบ่งเป็นกลุ่มที่เรียนโดยการร่วมมือ 24 คน และเรียนแบบปกติ 25 คน โดยใช้ระยะเวลา 10 สัปดาห์ โดยใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือของ Johnson and Johnson โดยใช้เนื้อหา ครูผู้สอน และเวลาเหมือนกัน ผลการศึกษาได้ชี้ให้เห็นว่านักเรียนกลุ่มทดลองมีเจตคติสูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เชน (Chen. 2004 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแบบร่วมมือของนักศึกษาในวิทยาลัยไต้หวันที่เรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศ ผลการศึกษาพบว่า คะแนน

ก่อนเรียนแยกตามเพศ แรงจูงใจ และบุคลิกของนักเรียนในกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุมในเรื่องการสื่อสารภาษาอังกฤษระดับชาติ มีผลที่ดีต่อกลุ่มทดลอง มากกว่ากลุ่มควบคุม และคะแนนจากการทำแบบทดสอบ เรื่องการสื่อสารภาษาอังกฤษระดับชาติกับเพศโดยใช้วิธีการสอนที่ต่างกัน ระหว่างเพศชายกับเพศหญิงมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ค่า .05 ในกลุ่มทดลองเพศชายทำแบบทดสอบได้ดีกว่ากลุ่มควบคุมที่ค่าความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญที่ .05

บังเชกิ คูเนสทานี และ เรซาอี (Bangchegi, Koohnestani and Rezaei. 2011 : บทคัดย่อ) มีจุดประสงค์เพื่อที่จะเปรียบเทียบผลของวิธีการเรียนรู้แบบปกติและการเรียนรู้แบบร่วมมือในทักษะทางการสื่อสารกับผู้ป่วยของนักศึกษาพยาบาล ซึ่งการวิจัยเป็นรูปแบบของการศึกษาทดลองกับนักศึกษาพยาบาล 34 คน ซึ่งศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 โดยนักศึกษาพยาบาลได้ถูกแบ่งโดยการสุ่มออกแบบ 2 กลุ่ม คือกลุ่มควบคุมซึ่งสอนด้วยวิธีการเรียนรู้แบบเก่า และกลุ่มทดลองที่สอนด้วยกระบวนการเรียนรู้แบบร่วมมือ นักเรียนได้ทำการทดสอบก่อนและหลังเรียน ก่อนที่จะทำการใช้วิธีการดังกล่าว ซึ่งผลการวิจัยพบว่า ไม่มีความแตกต่างสำหรับคะแนนทักษะการสื่อสารก่อนเรียนระหว่างสองกลุ่มแต่ว่ามีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญระหว่างสองกลุ่มที่เกี่ยวกับทักษะในการปฏิสัมพันธ์และการติดตามปัญหาหลังจากการใช้กระบวนการ ในการศึกษาครั้งนี้มีหลักฐานที่ว่าการเรียนรู้แบบร่วมมือเป็นกระบวนการที่มีประสิทธิภาพสำหรับใช้ในการเพิ่มพูนทักษะในการสื่อสารสำหรับนักศึกษาโดยเฉพาะในทักษะการปฏิสัมพันธ์และการติดตามปัญหา ดังนั้นจึงควรที่จะเพิ่มการมีส่วนร่วมของนักศึกษาพยาบาลในการโต้แย้งโดยประยุกต์ใช้วิธีการสอนในลักษณะเชิงรุก (Active Teaching Method) ซึ่งสามารถที่จะทำให้มีโอกาสในการเพิ่มพูนทักษะในการสื่อสาร

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

เฮนเนสซี และ โดอิกิ (Hennesey and Doigi. 2013 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือของครูในประเทศออสเตรเลียโดยศึกษาถึงมุมมองของครูในใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือในทางปฏิบัติจากทุนแสมมติและนิยามต่าง ๆ และการทำหน้าที่ต่าง ๆ ในห้องเรียน และศึกษาถึงความเข้าใจในการเรียนรู้เกี่ยวกับการเรียนรู้แบบร่วมมือและการรับรู้ถึงปัจจัยต่าง ๆ ที่มีผลต่อการนำไปใช้ของครูประถมในประเทศออสเตรเลีย การใช้รูปแบบและนิยามคำต่าง ๆ เกี่ยวกับการเรียนรู้แบบร่วมมือของ Johnson and Johnson (1994) และ Bain, Lancaster and Zundan (2009) เป็นกรอบในการวิเคราะห์ พบว่า ระดับความรู้ของครูที่เกี่ยวกับการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมมีส่วนปรับการรับรู้ของครูในเรื่องปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการนำไปใช้ในห้องเรียน การศึกษาครั้งนี้ยังสนับสนุนว่าควรให้การเรียนรู้แบบร่วมมืออยู่ในการฝึกหัดครูและการพัฒนาความเป็นมืออาชีพ และ ควรที่จะขยายแนวคิดในการปฏิบัติในวงกว้าง

กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มีกรอบแนวคิดเกี่ยวกับการวิจัย สรุปเป็นแผนภูมิ ได้ดังนี้

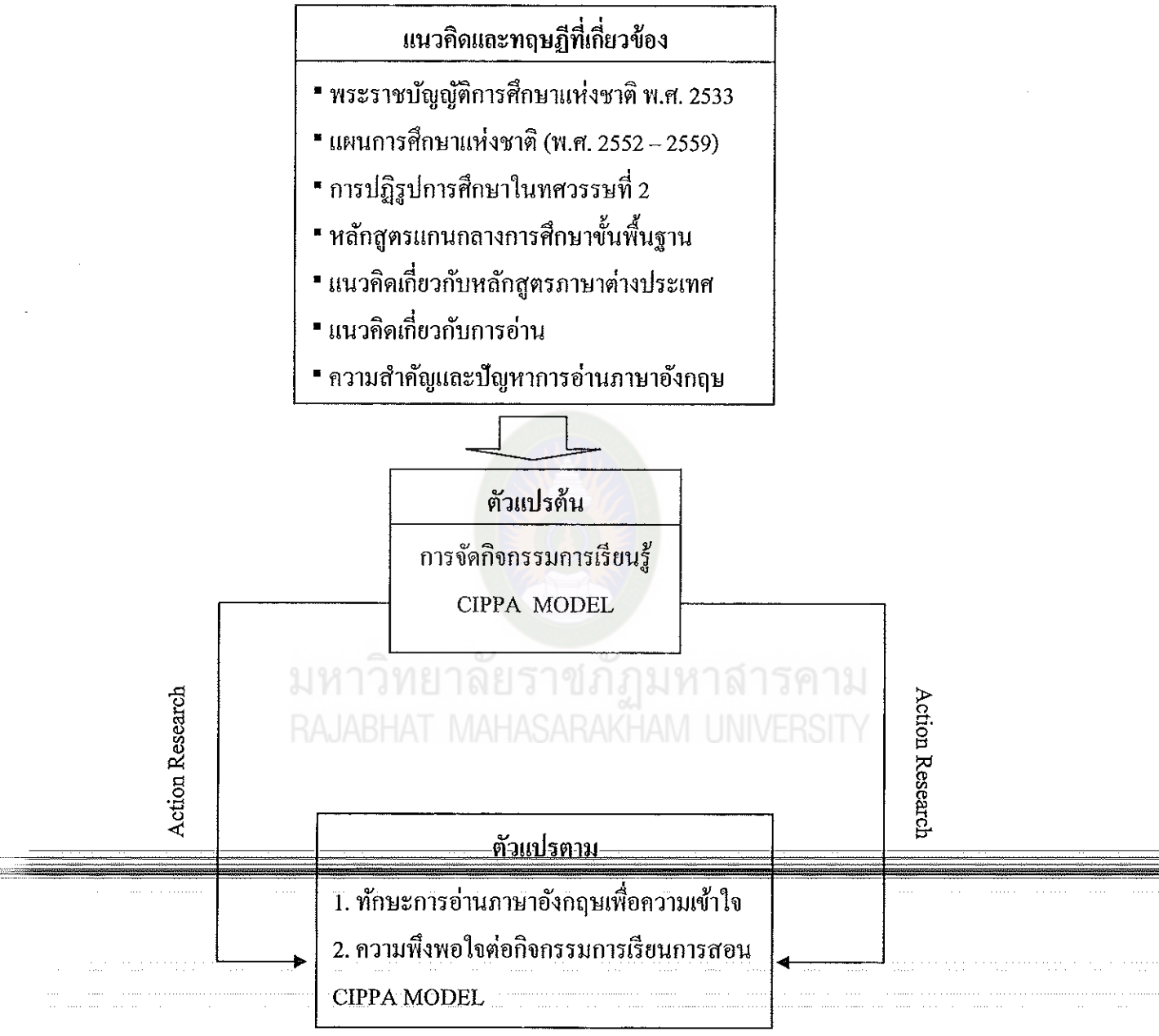

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

แผนภาพที่ 2 กรอบแนวคิดในการวิจัย